

Občina
Gorenja vas -
Poljane

Podblegaške novice

letnik XXIV | številka 9
november 2020

GLASILO OBČINE GORENJA VAS - POLJANE

STRAN 4

Občini prevzemata
aktivno vlogo

STRAN 7

Nova zobozdravnica
v Gorenji vasi

STRAN 12

Prizadevanja za
obnovo učne poti na
Visokem

STRAN 14

Navdih je
skrivnostna reč

STRAN 21

Za njenih dvesto let
izdal zgibanko

Iz županovega dnevnika

- ▶ **15. 10. I Prisoten na snovanju nove turistične strategije za našo občino.** V letošnjem letu se je pokazalo, da se bo treba zelo prilagoditi, in zdaj je pravi čas.
- ▶ **15. 10. I Na delovnem obisku župan Bovca** g. Valter Mlekuž s sodelavci. Ogledat so si prišli našo novo športno dvorano v Gorenji vasi, ker imajo sami podobno v načrtu. Na naši občini z veseljem delimo pridobljene izkušnje, saj smo jih bili na drugi strani tudi sami deležni. Dobro se z dobrim skoraj vedno poplača.
- ▶ **16. 10. I Odprli smo zanimivo razstavo** članov Filatelističnega društva Lovro Košir iz Škofje Loke, ki so na svoj način predstavili dogodke v naši bližnji in daljni okolici pred sto leti.
- ▶ **28. 10. I Prejeli odločbo službe Vlade RS** za razvoj in evropsko kohezijsko politiko o odobritvi evropskih kohezijskih sredstev za gradnjo treh novih sklopov občinskih vodovodov: Zadobje–Lučine, Todraž–Lučine in Zarobar–Brda–Hlavče Njive v višini 1,5 milijona evrov nepovratnih sredstev, kar predstavlja dobro polovico vrednosti investicije.
- ▶ **29. 10. I Ogled lokacije za označitev avtobusne postaje** v Brebovnici s projektantom. Sledil bo komisijski ogled s strani pristojne direkcije.
- ▶ **2. 11. I Podpisan Sofinancerski sporazum za obnovo ceste Lučine–Suhi Dol**, ki opredeljuje, da je pri investiciji v višini 773.000 evrov za našo občino stroška 144.000 evrov. Teh sredstev je 18 odstotkov, namenjena so za odkup zemljišč pločnika, sam pločnik in javno razsvetljavo. Dokument je podlaga za objavo javnega razpisa za izvajalca del.
- ▶ **10. 11. I Z Občino Cerkno** smo poslali pobudo na ministra za infrastrukturo g. Vrtovca, da sta občini pripravljeni prevzeti aktivno vlogo pri pripravi podrobnega prostorskega načrta za prostorsko ureditev skupnega pomena – Izgradnja 4. razvojne osi. Podobno potezo smo na naši občini pred leti že naredili pri obvoznici Gorenja vas in s tem pridobili kar nekaj let ...

Vsebina

Ukrepi zaostreni (vsaj) do konca novembra	4
Namestili polnilnico za vozilo projekta Prostofer	5
Vodovod bodo gradili s pomočjo evropskih sredstev	5
Dela potekajo skladno s terminskim planom	6
Obnovljen križ na poljanskem pokopališču	13
Raje imamo bližino kot oddaljenost	16
Epidemija spet prekinila pouk v šolah	17
Nova oskrbnika na Javorču	18
Dan Rudolfa Maistra	19
Obdeluje kmetijo in se pripravlja na maraton	20
Najbolj ponosen na mentrgo	23
Okrnjeno delovanje društva	24
Zmanjšujejo količino odpadkov	26
Otroci sami prepleskali stene	27
Podpora domačega občinstva jim veliko pomeni	28

Naslednja številka: 24. decembra 2020

Svoje prispevke za naslednjo številko Podblegaških novic pošljite do 4. decembra 2020 po elektronski pošti na naslov: mateja.rant@g-glas.si. Informacije o prireditvah, ki jih organizirate, pošljite na naslov: zavod@poljanskadolina.com. Prispevkov, ki jih bomo prejeli po tem datumu, ne bo mogoče objaviti!

Stik z županom

Župan je dosegljiv za vaša vprašanja, predloge in mnenja vsak torek med 15. in 17. uro in sredo med 14. in 17. uro po telefonu št.: 051 384 433. Za sestanek pri županu se lahko dogovorite tudi v sprejemni pisarni občine po telefonu št.: 04/51 83 100.

KOLOFON: Podblegaške novice (ISSN 1408 – 3086) – Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Gorenja vas - Poljane, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas, pravice izdajatelja opravlja: Gorenjski glas, časopisno podjetje, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, elektronski naslov: info@g-glas.si, telefon: 04/201 42 10. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si, oglasno trženje: Robert Aleksić, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040/508 891. Oblikovna zasnova: Rok Oblak, priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, tisk: Nonparel, d. o. o., naklada: 2450 izvodov, distribucija: Pošta Slovenije. Podblegaške novice brezplačno prejemajo vsa gospodinjstva v občini Gorenja vas - Poljane. Podblegaške novice so v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS vpisane pod zaporedno številko 102. Naslovnica: Polnilna postaja za električna vozila / Foto: Gorazd Kavčič

Milan Čadež, župan

Ob občinskem prazniku

Spoštovane občanke in občani, spoštovane bralke in bralci! Letošnje leto si bomo posebej zapomnili po zdravstveni plati, po novi bolezni, ki je v svetu prekrizala veliko načrtov. Pri nas na občini nam je šlo pri projektih vse po načrtih oziroma smo dosegli več, kot smo načrtovali pred letom dni. Težave pa spremljajo naše javne zavode, ki jih mi tudi sofinanciramo, predvsem šole in vrtce, saj prav oboleli kadri predstavljajo težavo, ki jo je težko nadomestiti. Letos se še prav posebej izkazuje, kako je bilo pomembno, da smo v preteklih letih veliko truda in energije vlagali v razvoj zdravstva v naši občini. Danes smo res lahko zadovoljni in še se trudimo pripeljati v našo zdravstveno postajo dodatne storitve. Zdravstvene prostore tudi obnavljamo in jih prilagajamo, tako da bi ponudili najboljše pogoje za delo našim zdravnikom in ustrezno dostopnost za obiskovalce.

Pri projektih bi v ospredje postavil velike naložbe v prihodnost. Pred letom dni smo v Poljanah začeli projekt poplavne ureditve, danes imamo dve tretjini del pod streho in sprememba v okolju je zelo vidna. Nadaljevali in zaključili smo obnovo ter energetske sanacije Podružnične šole na Sovodnju, za predšolsko vzgojo pa smo zgradili še novo zunanjo teraso in postavili drog s slovensko zastavo. Na Visoškem dvorcu smo prekrili streho, trajno uredili tla v pritličju in obnovili fasado. Tako smo vse pripravili do odprtja kavarne v maju, jeseni smo pa ponudili dobrote iz naše doline – buhteljne, ocvirkovco in drobnjakovo potico, zraven pa terjak in zeliščni čaj, skuhan iznad ognja črne kuhinje. Pristopili smo k projektu Zelena destinacija, tu pričakujemo še boljšo prepoznavnost, povezovanje z lokalnimi ponudniki in zasnovo lastnega kodeksa za turistično gospodarstvo in vodnike.

V pomladanskem koronačasu smo podpisali pogodbo za gradnjo novega Vrtca Agata v Poljanah in adaptacijo šolske kuhinje. Kmalu po prekinitvi pouka v šolah smo dela začeli in sredi septembra v celoti prenovljeno in razširjeno kuhinjo že predali namenu. Ob koncu šolskega leta smo začeli še gradnjo objekta in načrtujemo, da bo še letos pod streho. Urejanje prostora v smeri razvoja procesiramo stalno, tako bo tudi v prihodnjem letu sprejet nov občinski prostorski načrt. Na Trebiji ob Sori smo odkupili priobalno zemljišče ter uredili brežino in okolico, tako je nastalo lepo novo naravno kopališče. Čez leto smo uredili tudi cesto Trebija–Ermanovec na odseku Burnik–Mežnar. Že lani konec leta smo zaključili ureditev ceste v Javorje in podpisali še dve pogodbi z nepovratnimi sredstvi za nadaljevanje sanacije plazov proti Žetini, ki bo ob ugodnih pogojih zaključena do konca letošnjega leta. Obnovili smo še 22 cestnih odsekov v skupni dolžini skoraj pet kilometrov, med drugim cesto Vinharje in odsek Hotavljice, kjer smo rekonstruirali križišče in uredili še hodnike za pešce.

Na javni razpis pristojnega ministrstva za sofinanciranje izvajanja dnevnih oblik varstva in začasnih namestitvev za starejše smo za prenovo prijaviili Staro šolo v Gorenji vasi skupaj s CSS Škofja Loka. Septembra smo prejeli obvestilo, da smo bili zelo uspešni na razpisu. V teh dneh smo prejeli tudi že podpisano pogodbo, kar pomeni, da bomo sredi prihodnjega leta začeli adaptacijo objekta. Ta bo trajala dobro poldrugo leto in potem bomo tudi

v naši občini imeli Hišo generacij. Pristopili smo tudi k projektu Prostofer, ki ponuja brezplačne prevoze za starejše, za ta namen imamo tudi že nov električni avto in urejeno polnilnico pod Sokolskim domom. Nedaleč stran od tu bomo ponovno postavili Fortunovo brv, konec leta bo pa luč sveta ugledal zbornik Gorenjevaško in Hotaveljsko skozi čas. Na podlagi štiriletnega dela in priprave dokumentacije smo bili prejšnji mesec veseli odločbe o odobritvi evropskih kohezijskih sredstev za gradnjo treh novih sklopov občinskih vodovodov, v Lučinah, dolini Suše in Brda–Hlavče Njive, tako da nam dela na investicijah ne bo zmanjkalo.

Na državnih cestah je veliko pripravljenega. Krožišče v Poljanah je v izgradnji in bo po novem končano v juniju prihodnje leto. Prejšnji teden je bil izbran izvajalec za obnovo ceste proti Sovodnju, izdelan je projekt proti Todražu, za Lučine–Suhi Dol je pripravljen razpis za izvajalca del. Projektiranje poteka za odsek iz Gorenje vasi proti Hotavljam, pripravlja se tudi razpis za izvedbo novega glavnega mostu v Gorenji vasi. Z Občino Cerkno smo poslali pobudo na ministra za infrastrukturo, da sta občini pripravljeni prevzeti aktivno vlogo pri pripravi podrobnega prostorskega načrta za prostorsko ureditev skupnega pomena – izgradnjo 4. razvojne osi. Podobno potezo smo na naši občini pred leti že naredili pri obvoznici Gorenja vas in s tem gradnjo začeli kar nekaj let prej ... Spoštovane občanke in spoštovani občani, veliko od naštetega je že izvedeno, veliko smo si izborili projektov in tudi že sredstev za razvoj naših krajev za naslednja leta. Vse to smo in bomo dosegli s skupnim delom, s povezovanjem in zaupanjem ter pravimi sodelavci, ki so sotorci uspešnih zgodb, najlepša Vam hvala. Zahvaljujem se našemu izvoljenemu poslancu, danes državnem sekretarju v kabinetu predsednika vlade g. Žanu Mahničju za odlično sodelovanje. Dobri in odkriti odnosi so in bodo temelj sodelovanja, mi na tem gradimo in s tem pridejo tudi dobri rezultati. Če povzamem, "ukop je treba držati"!

V teh časih ostanite in bodite zdravi, previdni do sebe ter odgovorni do drugih.

Iskrene čestitke ob prazniku naše občine, posebej še letošnjim občinskim nagrajencem.

Podaljšanje vodnih dovoljenj

Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija RS za vode, obvešča, da se 31. decembra velikemu številu vodnih dovoljenj izteče čas veljavnosti. Vse občane občine Gorenja vas - Poljane prosimo, da pregledate datume izteka veljavnosti vaših vodnih dovoljenj, pridobljenih za neposredno rabo vode za lastno oskrbo s pitno vodo, saj lahko vodno dovoljenje na podlagi pravočasne vloge podaljšate. Vlogo za podaljšanje vodnega dovoljenja je mogoče vložiti na Direkcijo Republike Slovenije za vode na predpisanem obrazcu, ki ga lahko prevzamete na naslednji povezavi: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/vloga-za-podaljsanje-vodnega-dovoljenja-za-lastno-oskrbo-s-pitno-vodo/>. Vlogo pošljete na naslov: Direkcija Republike Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana.

Ukrepi zaostreni (vsaj) do konca novembra

Vlada je za zajezitev epidemije covid-19 pretekli petek za prihodnjih štirinajst dni znova zaostрила ukrepe: ustavila je večino dejavnosti, tudi javni potniški promet.

Damjana Peternelj

Omejeno je prehajanje med občinami, pouk v šolah še naprej poteka na daljavo, vrtci so odprti le za nujno varstvo. V občini so zaprte enote Javorje, Lučine, Dobrava, Sovodenj in Lovski dom v Poljanah. Delujeta le centralni enoti Zala Gorenja vas in Agata Poljane, vendar v minimalnem obsegu za nujne primere, odprtje pa se sproti prilagaja

navodilom pristojnega ministrstva. Zaprta so otroška in športna igrišča. Knjižnice ostajajo odprte. Od ponedeljka, 16. novembra, je možna izposoja in osebni prevzem (brezstično pri pultu) vnaprej naročenega gradiva v vseh enotah Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka, razen izposojevalne enote Sovodenj, ki ostaja zaprta. Ostale enote delujejo po rednem urniku. Upravno poslovanje na sedežu

Upravne enote Škofja Loka poteka po sistemu naročanja strank. Naročajo jih vsak delovni dan od 8. do 12. ure na telefonski številki 04/51 12 360 ali po elektronski pošti: ue.skofjaloka@gov.si. Krajevni urad Gorenja vas do nadaljnjega ne posluje. Občinska uprava posluje na prilagojen način: pokličete jih lahko po telefonu na številko: 04/ 518 31 00, pošljete elektronsko sporočilo na naslov: info@obcina-gvp.si ali pa se obrnete na sodelavce občinske uprave, katerih stiki so objavljeni na spletni strani občine.

Zbirni center komunalnih odpadkov v Todražu je do nadaljnjega odprt samo ob sredah med 8. in 17. uro. Uporabniki lahko storitve uporabijo za nujne potrebe in v zbirni center dostavijo predhodno ločeno zbrane odpadke, da je njihov čas zadrževanja v zbirnem centru čim krajši. Prepovedane ostajajo vse prireditve, shodi, poroke in verski obredi, zaščitna maska ali druga oblika zaščite ustnega in nosnega predela obraza pa je obvezna tudi na odprtih javnih krajih oziroma prostorih, če ne gre za druženje članov istega gospodinjstva in ni mogoče zagotavljati zadostne medosebne razdalje, ter v osebnih vozilih, če je v njem več kot ena oseba in osebe niso iz istega gospodinjstva.

Zbirni center komunalnih odpadkov v Todražu je do nadaljnjega odprt samo ob sredah med 8. in 17. uro. FOTO: GORAZD KAVČIČ

Občini prevzemata aktivno vlogo

Župan Občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež in župan Občine Cerklje ob Kopru Gašper Uršič sta se zavzela za pospešitev priprave tako urbanistične kot projektne dokumentacije za gradnjo četrte razvojne osi.

Mateja Rant

Na ministrstvo za infrastrukturo sta župana obeh občin, Milan Čadež in Gašper Uršič, zato pred dnevi naslovila pobudo, da ministrstvo občini pooblasti za pripravo podrobnega prostorskega načrta za izgradnjo četrte razvojne osi. Omenjeni način sprejema prostorskega akta za izgradnjo četrte razvojne osi bi bilo po njunem mnenju najučinkovitejši in izvedljiv v najkrajšem času, kot primer dobre prakse pa pri tem navajata sprejemanje občinskega podrobnega prostorskega načrta skupnega pomena za gradnjo obvoznice Gorenja vas, ki je bila pred leti s pomočjo

evropskih sredstev že zgrajena po tem modelu. Umeščanje četrte razvojne osi, ki bi severno Primorsko povezala z osrednjo Slovenijo, neuspešno poteka že drugo desetletje zapored, sta opozorila župana Milan Čadež in Gašper Uršič. "Gradnja s pomočjo evropskih kohezijskih sredstev je bila predvidena že v finančni perspektivi 2007–2014, vendar še vedno ni pripravljen niti prostorski načrt umestitve," sta poudarila in dodala, da sta občini že v začetku leta dosegli soglasje glede variante poteka četrte razvojne osi. Pri tem so v obeh občinah dali prednost južnim variantam. Kot so utemeljili, imajo v primerjavi z vsemi severnimi variantami južne

varianete manjši vpliv na okolje, obenem izkoriščajo in izboljšujejo razmere v obstoječem urbano prometnem koridorju, skozi Sovodenj pa se izboljša tudi navezanost na Žiri. Njihova izvedba bi bila v primerjavi s severnimi variantami cenejša in bi omogočala gradnjo po fazah. Zato sta se zavzela za pospešitev priprave tako urbanistične kot projektne dokumentacije za gradnjo četrte razvojne osi, pri čemer sta občini pripravljene prevzeti aktivno vlogo. Verjameta, da bi bil v sodelovanju s strokovnjaki z ministrstva ta način priprave prostorskega načrta najučinkovitejši in bi v najkrajšem času pripeljal do pridobitve gradbenega dovoljenja in realizacije projekta.

Namestili polnilnico za vozilo projekta Prostofer

Na parkirišču pod Sokolskim domom v Gorenji vasi so konec oktobra namestili polnilno postajo za električna vozila, ki omogoča sočasno hitro polnjenje dveh vozil.

Mateja Rant

Polnilno postajo bo upravljalo podjetje Petrol, namenjena pa je tako za potrebe brezplačnih prevozov za starejše Prostofer, ki se bodo izvajali z električnim vozilom, kot tudi za vse zunanje uporabnike, ki jim bo prvih šest mesecev na voljo promocijsko polnjenje, so pojasnili na občini. Občina je v preteklem mesecu pripravila lokacijo vključno z izgradnjo elektrokabelskih povezav s pripadajočo opremo in ureditvijo talnih označb. Na območju zelenice so dodatno namestili še polnilnico za električna kolesa, ki so jo uredili tudi na območju prireditvenega prostora na Starem vrhu. Na voljo za izposojajo imajo štiri nova električna kolesa, ki jih bo upravljal Zavod Poljanska dolina. V občini Gorenja vas - Poljane so konec oktobra načrtovali tudi zagon projekta Prostofer s slavnostnim prevzemom električnega vozila in usposabljanjem prostovoljcev, a so ga morali zaradi razglašene epidemije prestaviti za nedoločen čas. Kot obljublajo na občini, bodo projekt začeli izvajati takoj, ko bodo razmere to dopuščale. Povabilu k sodelovanju pri izvajanju prevozov za starejše se je v občini Gorenja vas - Poljane doslej že odzvalo

Na parkirišču pod Sokolskim domom v Gorenji vasi so konec oktobra namestili polnilno postajo za električna vozila. FOTO: GORAZD KAVČIČ

sedem prostovoljcev, so pojasnili. Kot še ugotavljajo na občini, med občani za te prevoze že zdaj vlada veliko zanimanje. K sodelovanju zato vabijo še morebitne

nove prostovoljce, ki bi želeli sodelovati v mreži Prostofer, za kar se je mogoče dogovoriti prek telefonske številke občine 04 51 83 100.

Vodovod bodo gradili s pomočjo evropskih sredstev

Na Občini Gorenja vas - Poljane so se konec oktobra razveselili odločbe Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko o odobritvi evropskih kohezijskih sredstev za gradnjo treh novih sklopov občinskih vodovodov.

Mateja Rant

Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je konec oktobra izdala odločbo o odobritvi evropskih kohezijskih sredstev za gradnjo občinskih vodovodov: Zadobje–Lučine, Todraž–Lučine in Zarobar–Brda–Hlavče Njive. Za gradnjo omenjenih vodovodov bo občina pridobila 1,5 milijona evrov nepovratnih sredstev, kar predstavlja dobro polovico vrednosti investicije, so pojasnili na občini.

"Naložba obsega gradnjo 18,5 kilometra novih cevovodov in rekonstrukcijo petih vodohranov, predvsem pa vključitev dodatnih virov kakovostne pitne vode za osrednji vodooskrbni sistem občine," so razložili na občini in dodali, da so za vse vodovodne odseke že pridobili gradbena dovoljenja in vsa potrebna soglasja ter služnostne pogodbe. Kot napovedujejo, bi se gradnja zato

lahko začela takoj po izbiri izvajalca del, predvidoma spomladi prihodnje leto, vsa dela pa morajo biti končana do leta 2023. "S tem bomo izboljšali tako kakovost kot kapaciteto pitne vode in bistveno prispevali k izboljšanju vodooskrbe osrednjega območja občine," so še dodali na občini.

Izbrali izvajalca za cesto Trebija–Sovodenj

Direkcija RS za ceste je minuli teden objavila odločitev o oddaji javnega naročila za obnovo 1,5 kilometra dolgega odseka ceste Trebija–Sovodenj s sanacijo zidov in brežin. Kot najugodnejšega ponudnika so izbrali podjetje CVP, ki je oddalo ponudbo v vrednosti 4,6 milijona evrov. Odločitev bo pravnomočna v osmih delovnih dneh po objavi.

Dela potekajo skladno s terminskim planom

Poljane skupaj z naseljema Hotovlja in Predmost dobivajo novo podobo. V polnem teku so obsežna gradbena dela za protipoplavne ukrepe, ki so se začela novembra lani, poleg tega gradijo še novo krožno križišče, ki bo omogočilo večjo pretočnost prometa skozi Poljane.

Jure Ferlan

Z videnim napredkom gradnje je bil, kot pojasnjujejo na občini, zelo zadovoljen tudi minister za okolje in prostor Andrej Vizjak, ki je z delegacijo gradbišče obiskal letošnjega 11. septembra, ravno na obletnico slovesnega podpisa gradbene pogodbe. Trimilijonsko investicijo namreč v dveh tretjinah financira Direkcija RS za vode iz vodnega sklada, za kar je občina dala pobudo takoj po rušilnih poplavih jeseni 2014 in nato v naslednjih letih tudi nosila breme zahtevne priprave celotne dokumentacije in vodenja velikega števila postopkov. Prav zaradi vztrajnega in profesionalno izvedenega postopka priprave dokumentacije sta tako minister Vizjak kot že poprej strokovna javnost izvedbo projekta označila za poseben primer dobre prakse v slovenskem merilu.

Obsežna izvedba protipoplavnih ukrepov je v polnem teku

Igor Kržišnik z občinskega oddelka za okolje, prostor in infrastrukturo je povedal, da je do sedaj že povsem zaključena regulacija Brenteževega grabna skupaj z novima mostovoma čezenj. Asfaltirani sta rekonstruirana cesta proti Predmostu in tudi nova cesta proti cerkvi. Pri cerkvi je zgrajen nov protipoplavni nasip in izdelan nov armiranobetonski poplaveni zid, ki je tudi že finalno obložen s kamnom. Prestavitev struge Sore je že

izvedena, Sora teče po novi projektirani trasi, ki je pravzaprav enaka trasi struge pred približno stoletjem. Ureja se struga Ločivnice v zgornjem delu s poglobljanji in širitvijo ter z gradnjo novih obrežnih zidov. Novi most preko Sore je praktično končan, urediti je treba še hidroizolacijo, zaključiti odvodnjavanje, asfaltirati vozno površino in montirati ograje. Prevoznost novega mostu je pogojena z izgradnjo novega krožnega križišča, ki prav tako že poteka. Po vzpostavitvi prevoznosti novega mostu je treba porušiti še stari most in zaključiti obdelavo brežin na mestu starega mostu.

Čez Ločivnico je že zgrajena nova brv za pešce, gradi se nov most za promet. Proti Hotovlji je že zgrajen nov most na cesti, pripravljena je nosilna konstrukcija brvi za novo pešpot ob glavni cesti.

Izvedenih je že okoli osemdeset odstotkov predvidenih elektro prestavitev, predstavljena je transformatorska postaja. Glede na predviden obseg del po projektu poplavnih ureditev je do sedaj izvedenih okrog sedemdeset odstotkov predvidenih del, rok za zaključek vseh del je oktober 2021, kar glede na doslej izvedeno ne bi smelo predstavljati težav. V nadaljevanju se bo pristopilo še k dokončni višinski ureditvi prelivnega polja na desni strani Sore, nove pešpoti proti cerkvi, ureditvi sotočja Ločivnice in Sore.

Dela se bodo intenzivno nadaljevala predvidoma do konca decembra, če bo vreme

Ob državni cesti namesto semaforiziranega nastaja novo krožno križišče.

dopuščalo normalno izvedbo. V januarju in februarju pa bo zaradi pričakovanega zimskega vremena prišlo do določenega zastoja del pri projektu. Po sredini marca 2021 se načrtuje intenzivno nadaljevanje del.

Dela intenzivno potekajo tudi na novem krožnem križišču

Izvajalec GGD je, kot pojasnjuje Kržišnik, v oktobru začel izvajati dela pri projektu. V prvi fazi se izvajajo dela pri opornih zidovih ob hišah v naselju. Intenzivno se izvajajo dela pri prestavitvi trase glavnega vodovoda proti Škofji Loki z zamenjavo dotrajanih cevi. Po terminskem planu je letos predviden zaključek vseh del, povezanih s prestavitvijo vodovoda ter izgradnjo novih opornih zidov in razširitvenih nasipov na področju novega krožnega križišča. Dela se bodo intenzivno izvajala predvidoma do konca decembra in se nadaljevala v začetku marca prihodnje leto. Vsa dela naj bi bila po sedanjem terminskem planu končana do konca meseca junija prihodnje leto. V trenutno obstoječo cestno konstrukcijo, to je obstoječi asfalt, poseganje letos ni planirano. S tem se bodo izognili poškodbam na cestišču in težavam pri vzdrževanju v zimskih mesecih.

Novi most čez Soro dobiva končno podobo.

Nova zobozdravnica v Gorenji vasi

V začetku avgusta je ambulanto Mance Peternelj prevzela Živa Veber, dr. dent. med., iz Ljubljane.

Damjana Peternelj

"S tem sem prevzela tudi njene paciente, ki imajo prednost pri opredelitvi, prav tako pa so vrata odprta tudi za vse, ki so mi pripravljeni zaupati. Verjamem, da bosta v obojestransko zadovoljstvo, sodelovanje in odnos rasla in se razvijala. Pacienti, ki bodo želeli ostati, bodo pri prvem obisku ambulate podpisali novo izbiro," pojasnjuje mlada zobozdravnica. V ekipi sta poleg nje še zobna asistentka Klavdija Pivk in Marija Demšar iz zobotehničnega laboratorija.

"Splet okoliščin me je iz Ljubljane pripeljal v čudovito Poljansko dolino, nad katero sem z vsakim dnem bolj navdušena," pojasnjuje mlada zobozdravnica in doda, da so jo prijazni in odprti ljudje, prijetna atmosfera in življenje v manjši sredini že prepričali.

Program je 70-odstotno namenjen otroškemu in preventivnemu zobozdravstvu, 30-odstotno pa programu za odrasle, vendar je ta že zaseden. Delovni čas ambulate je ob ponedeljkih in torkih od 12.30 do 19.30, od srede do petka pa od 6.30 do 13.30. V njihovi pristojnosti je tudi izvajanje sistematskih pregledov za Osnovno

šolo Poljane in Podružnično šolo Javorje, tako k vpisu vabijo predvsem vse otroke tega šolskega okoliša. "Priporočljivo je, da otrok zobozdravstveno ambulantno obišče že pri dopolnjenem enem letu starosti. Vedno je lažje in lepše preprečevati kot pa zdraviti. Poskrbite za zdravje svojih in otrokovih zob ter jim omogočite brezskrben in lep nasmeš za vse življenje."

Epidemija korenito spremenila način dela

Trenutna epidemiološka situacija je spremenila tudi način dela. "Da zavarujemo vas in sebe, so potrebni dodatni zaščitni ukrepi, ki krepko vplivajo na delovanje ambulate in na potek naračanja. Zaradi zaščitnih ukrepov je dnevno naročenih manj pacientov kot pred epidemijo. Paciente prosimo za razumevanje in potrpežljivost, v ambulantu pa naj prihajajo samo popolnoma zdravi. V primeru povišane telesne temperature, prehlada, kašlja, bolečin v grlu ali žrelu, spremembah pri vohanju in okušanju, občutku težkega dihanja ali stiskanja v prsnem košu, bolečin v mišicah, prebavnih težav (driska, bruhanje), pozitivnega izvida testa na okužbo z virusom SARS-CoV-2 oziroma na bolezen covid-19 ali stika z okuženo osebo, naj pravočasno pokličejo v ambulantu," svetujejo. Na ta način bo termin lahko prevzel drug, zdrav pacient, čakalna doba pa se ne bo po nepotrebnem podaljševala.

Nova zobozdravnica Živa Veber z zobno asistentko Klavdijo Pivk FOTO: ARHIV AMBULANTE

Delovni čas ambulate je ob ponedeljkih in torkih od 12.30 do 19.30, od srede do petka pa od 6.30 do 13.30.

Izbrani avtorji fotografij za koledar

Za december, mesec praznovanj, so izbrali fotografijo Marjana Strmljana.

Mateja Rant

Občina Gorenja vas - Poljane je tudi letos povabila k sodelovanju ljubitelje fotografiranja, da bi na fotografijah zbrali utrinke Poljanske doline v vseh letnih časih, ki jih bodo objavili v koledarju za prihodnje leto. Fotografije naj bi prikazovale naravne in kulturne lepote ali pa običaje in druge zanimivosti domačih krajev.

"Vsi avtorji, ki so svoje fotografije pravočasno poslali na naš elektronski naslov, bodo nagrajeni z brezplačnim izvidom koledarja, avtorji objavljenih fotografij pa tudi z dežnikom z napisom Poljanska dolina," je pojasnila Marjeta Šifrar z Občine Gorenja vas - Poljane. Avtorji nagrajenih fotografij so: Lucija Kavčič, Uroš Gantar, Saša Prosen, Miha Prijatelj, Andrej Klemenčič, Dejan Košir, Luka Prezelj, Jan Sporiš in Marjan Strmljan.

Že pol stoletja aktivni na področju športa

Plaketo Občine Gorenja vas - Poljane za organiziranje in razvoj športa v preteklih petdesetih letih je prejelo Športno društvo (ŠD) Poljane.

Jure Ferlan

ŠD Poljane je že petdeset let eno največjih društev na območju današnje občine Gorenja vas - Poljane. S svojo razvejeno dejavnostjo močno prispeva k organizaciji športnih dejavnosti na območju Poljan, celotne občine in tudi širše po Sloveniji. Leta 1970 so v ustanovnem zapisniku ustanovnega občnega zbora zapisali: "Glavno vodilo za ustanovitev društva je bila organizacija mladih ljudi, s katero bi jih navadili na zdravo športno življenje brez alkohola in cigaret. Društvo bo imelo za osnovno dejavnost smučanje, kar pa ne pomeni, da poleg tega ne bomo gojili stalnih športnih panog od plavanja do atletike." Alpsko smučanje je za več kot desetletje postalo osrednja os športnega pa tudi družabnega dogajanja v Poljanah in okolici. To obdobje se je končalo v osemdesetih z zelenimi zimami, pustilo pa bogato dediščino za razvoj v nasle-

dnjih desetletjih. Po letu 1990 se je začela širitev dejavnosti na nove športne panoge in njihovo vedno boljšo organiziranost. Ponovnemu oživljanju alpskega smučanja so se pridružili košarka, kolesarstvo, nogomet in planinstvo, društvo pa je začelo z organizirano rekreacijo v šolski telovadnici. S sodelovanjem pri organizaciji smučarskih tekem na Starem vrhu so bili postavljeni temelji za obsežen razmah alpskega smučanja, organizacijo tekem in časomerilstva, ki je na koncu privedel do ustanovitve samostojnega smučarskega kluba in časomerilskega podjetja. Na prelomu tisočletja in po njem je društvo začelo organizacijo odmevnih prireditev v različnih športnih panogah. Smučarskim tekmam so se pridružili Visoški tek, Kolesarski vzpon na Stari vrh, floorball turnir Švicbol Poljane, oviratlon Blatfejt in šahovski turnirji za Pokal Poljanske doline. Uveljavili so se še floorball, tek in šah, ki skupaj s kolesarstvom danes pred-

Gašper Klinec, predsednik ŠD Poljane

stavljajo osrednje dejavnosti društva. Z društvom so povezani tudi svetovno uspešni skakalci. Zadnja pridobitev društva je prenovljena trim steza Golava, namenjena rekreaciji krajanov.

Ostal je zvest domači zemlji in kraju

Priznanje Občine Gorenja vas - Poljane za prispevek k razvoju kmetijstva ter vaške in kulturne podobe Hotavelj je prejel mag. Jurij Kumer.

Jure Ferlan

Mag. Jurij Kumer se je rodil leta 1942 na Hotavljah. Po osnovni šoli je obiskoval Srednjo kmetijsko šolo v Mariboru, leta 1967 diplomiral na Biotehniški fakulteti v Ljubljani s področja živinoreje in leta 1977 zaključil magistrski študij iz agrarne ekonomike. Po diplomi se je zaposlil v Kmetijski zadrugi Škofja Loka na novoodprtem delovnem področju kmetijskega pospeševanja za zasebni kmetijski sektor. Posvetil se je izobraževanju kmetovalcev. Za to si je prizadeval na združnem, občinskem in republiškem nivoju in se obenem stalno tudi sam izobraževal ter prenašal naprej svoje strokovno in organizacijsko znanje. Veliko je predaval in pisal strokovne in poljudne članke ter prispevke za radijske in televizijske oddaje. Na domačem območju so njegova zasluga zložbe kmetijskih zemljišč na Gorenjevaškem polju

ter oblikovanje specializiranih kmetij in dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki so postale močna opora tukajšnji kmetijski dejavnosti. V času službovanja je opravljal številne pomembne funkcije in za svoje delo prejel več pohval, diplom in priznanj. Med njimi so mala plaketa Občine Škofja Loka, priznanje Zadrugne zveze Slovenije, priznanje ob stoletnici Kmetijske gozdarske zadruge Škofja Loka in priznanje Kmetijske gozdarske zbornice. Po upokojitvi leta 2005 se je iz Škofje Loke vrnil na Hotavlje in se takoj pridružil dejavnostim v domačem kraju, posebno še v Turističnem društvu Slajka Hotavlje, v okviru katerega je sodeloval tudi pri aktivnostih v počastitev življenja in dela hotaveljskega rojaka Luka Pintarja. V letošnjem letu je s prispevki in fotografijami obogatil zbornik društva. Leta 2017 je v samozaložbi izdal rodoslovno delo Korenine in veje mojega drevesa, letos pa publikacijo ob 450-letnici obstoja Vresja-

Jurij Kumer

kove domačije in 200-letnici stanovanjske hiše z gospodarskim poslopjem na Hotavljah. Lokalna prizadevanja za boljši kos kruha je strnil v prispevku o kmetijstvu za novi zbornik KS Gorenja vas.

Dolgoletni poveljnik občinske Civilne zaščite

Priznanje Občine Gorenja vas - Poljane za dolgoletno vodenje štaba Civilne zaščite občine Gorenja vas - Poljane je prejel Pavel Razložnik.

Jure Ferlan

Pavel Razložnik je bil rojen leta 1952, živi pa v Kopačnici. Vodenje štaba Civilne zaščite občine Gorenja vas - Poljane je prevzel ob njeni ustanovitvi, v letu 1994. V času njegovega poveljevanja štabu Civilne zaščite je občino prizadelo več naravnih nesreč, v katerih je bilo potrebno tudi ukrepanje Civilne zaščite. Največji naravni nesreči sta prizadeli občino v letu 2014, in sicer žledolom februarja in poplave oktobra. V času obeh naravnih nesreč je štab Civilne zaščite občine pod njegovim poveljstvom skrbel za koordinacijo izvajanja aktivnosti na terenu v sodelovanju z regijsko izpostavo Uprave za zaščito in reševanje v Kranju ter ostalimi silami Civilne zaščite v občini, za obveščanje javnosti, obveščanje regijskega centra, ter zahteve po pomoči, ki jo je zagotavljala država, kot je pomoč vojske, dobava agregatov in tako dalje. Kot poveljnik občinskega štaba

Civilne zaščite je tudi v mirnem času redno skrbel in sodeloval pri nalogah štaba in ostalih enot v njegovi sestavi, kot so poverjeniki, enote prve pomoči, gasilske enote in druge, in sicer na področju izobraževanja in usposabljanja ter pri nakupu in posodobitvah potrebne opreme za delovanje enot Civilne zaščite. Pri iskanju različnih rešitev sta se Gasilsko poveljstvo občine in Civilna zaščita Občine Gorenja vas - Poljane v času njegovega vodenja odločila, da po sproženi sireni javnega alarmiranja prebivalce o vrsti preteče nevarnosti obveščajo prek lokalnega Radia Sora in določijo sistem obveščanja. V letu 2016 je bila pod njegovim vodstvom v vajo Ruševina Gorenjska 2016 vključena tudi Občina Gorenja vas - Poljane. V obsežno regijsko dvodnevno vajo, ki jo je organizirala Uprava RS za zaščito in reševanje v Kranju, je bilo vključenih enajst gorenjskih občin. V občini Gorenja vas - Poljane je vaja potekala na več deloviščih.

Pavel Razložnik

Na njej je sodelovalo več kot sto udeležencev. V letu 2019, po 24 letih vodenja štaba Civilne zaščite občine Gorenja vas - Poljane, je odstopil s svojega položaja in predal poveljevanje mlajši generaciji.

V Poljanah slušbuje že petnajsto leto

Jože Stržaj, župnik v Poljanah, je prejel priznanje občine za zgledno pastoralno delo in obnovo sakralnih objektov Župnije Poljane nad Škofjo Loko.

Jure Ferlan

Župnik Jože Stržaj se je rodil leta 1952 v vasi Slivice pri Uncu na Notranjskem. Po zaključeni osnovni šoli je šolanje nadaljeval na Škofjski gimnaziji v Vipavi in se po maturi vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani. Po mašniškem posvečenju v ljubljanski stolnici leta 1977 je nastopil službo kaplana pri sv. Kancijanu v Kranju in v Kočevju. Od leta 1984 je desetletje upravljal Župnijo Borovnica ter nato dobro desetletje še župniji Žiri in Vrh Svetih Treh Kraljev.

V Žireh je med drugim poskrbel za obnovitvena dela na veliki župnijski cerkvi in njenih zvonikih ter ustanovil Vrtec pri sveti Ani. Po študijskem izpopolnjevanju za duhovnike v italijanskem Loppianu blizu Firenc in po smrti župnika Mira Bonče je junija 2006 postal župnik v Poljanah. "Prišel sem, da bi bil od vseh," je rekel ob začetku službovanja. V Poljane

je prinesel izkušnje zrelega duhovnika in preudarnega usmerjevalca življenja v okolju. Ob prihodu je pomagal tedanjemu župniku Miru Bonči in z njim dobro sodeloval. Izredno dejaven je bil na pastoralnem področju. Poskrbel je za obnovo župnijske in šestih podružničnih cerkva. Pri tem so sodelovali številni župljani, ki jih zna pritegniti k aktivnostim, pomembnim za ohranjanje sakralne dediščine. Po najdbi temeljnega kamna porušene baročne cerkve in drugih arheoloških sledov ob obnovi ceste skozi Poljane se je odločil izdati publikacijo. Izšla je leta 2010 ob 300. obletnici začetka gradnje stare cerkve v obliki spominskega zbornika z naslovom Poljane, kdo vas bo ljubil. Ob 600-letnici Župnije Poljane je organiziral slavnostno akademijo s predstavitvijo zbornika Stopinje skozi čas 1417–2017. Je dušni pastir, ki zaupa v dobro, strpno in spoštljivo delo z ljudmi. S svojim delom lokalno skupnost in župnijo vzgoj-

Jože Stržaj

no, izobraževalno in duhovno bogati. Pogumni koraki, s katerimi pristopi do sočloveka, zlasti bolnega, osamljenega, so kakovost, ki jih je lokalna skupnost prepoznala v njegovem delu.

Šest desetletij organiziranega čebelarjenja

Priznanje Občine Gorenja vas - Poljane za 60-letno čebelarjenje s kranjsko sivko na sonaraven način je prejelo Čebelarско društvo (ČD) Sovodenj.

Jure Ferlan

S prvotnim imenom Čebelarška družina Sovodenj je leta 1960 deset ustanovnih članov začelo pisati bogato zgodovino čebelarjenja. Danes Čebelarško društvo Sovodenj šteje 28 članov. Povezuje jih geografska lega Sovodenjske doline in okolice, ki jo zaradi razgibanosti terena in zgodovinskih okoliščin prečkajo včasih nenavadne občinske meje. Zato je 18 članov iz občine Gorenja vas - Poljane, deset pa iz sosednjih občin, ki mejijo na sovođenjski konec.

Člani čebelarijo v 25 čebeljakih in skrbijo za približno 290 čebeljih družin. Gosta njihovih čebelarjev in čebeljih družin je tako glede na število prebivalcev ena največjih v Sloveniji. Osnovne naloge društva in njenih članov so čebelarjenje s kranjsko sivko in skrb za njeno zdravje na sonaraven način, izobraževanje članov na predavanjih, sodelovanje s sosednjimi

čebelarskimi in lokalnimi društvi, šolo in vrtcem, ozaveščanje sokrajanov o pomembnosti življenja čebel in pridelava kakovostnega medu. Za vseslovensko akcijo medeni zajtrk podarijo med domačemu vrtcu in šoli. Najmlajšim v vrtcu v mesecu maju predstavijo čebele in čebelarjenje. Med prvimi v Sloveniji so začeli uporabljati kisline za sonaravno zdravljenje varoje in čebele družine opremiti s hlapilniki za mravljično kislino in s tem poskrbeli za večjo kvaliteto in varnost njihovega medu in medenih izdelkov. Leta 2013 so v svojih vrstah dobili državnega prvaka za gozdni med. Spomladi leta 2015 so slovesno razvili svoj prvi prapor, ki jim predstavlja simbol društvene povezanosti ter delavnosti in skrbi za čebelo kranjsko sivko. Vsako leto se udeležijo svetovnega dneva čebel, na letnem društvenem pikniku pa podelijo značke za okrogle obletnice članstva v čebelarškem društvu. Ob 60-letnici društva so izdali

Vinko Dolinar, predsednik ČD Sovodenj

zbornik z naslovom 60 let s čebelami. V besedi in sliki predstavlja njihovo bogato delovanje v celotni lokalni skupnosti ter ohranjanje spomine na ljudi, delo, znanje in dogodke tudi za prihodnje rodove.

Najboljša na državnih prvenstvih

Sara Peternelj je prejela priznanje župana za športne uspehe v alpskem smučanju.

Jure Ferlan

Sara Peternelj iz Podgore je v sezoni 2019/2020 v skupni razvrstitvi na državnih prvenstvih v alpskem smučanju v kategoriji deklice U16 dosegla največ točk in prvo mesto. Ravno tako je dosegla največ zmag in točk na regijskem nivoju. Na mednarodnih tekmah je bila v svoji skupini najbolje uvrščena Slovenka. Smučarsko pot je začela v Smučarskem klubu (SK) Poljane. Ko je bila ukinjena pionirska sekcija SK Poljane, se je pridružila Smučarskemu klubu Alpetour iz Škofje Loke, kjer trenira in tekmuje še zdaj. Že kot cicibanka se je redno uvrščala med najboljše tako na lokalnem kot tudi državnem nivoju. Prvič je na smuči stopila pri enem letu in pol, večino časa na smučeh je preživela s starim očetom. Smučanje je začela trenirati že pri šestih letih. V klub se je sicer vpisala, da bi se naučila osnovnih veščin smučanja. Smučarski klub Poljane ji je skozi

igro in različne izzive približal smučanje do te mere, da ga je vzljubila in v tem športu še vedno vztraja, saj ji predstavlja način življenja. Večino treningov pa tudi rekreativnega smučanja skupaj s starši je izvedla na smučišču Stari vrh. Že s prve tekme, na katero jo je prijavil njen stari oče, je prinesla diplomo. Kasneje je v klubu s prvimi tekmami za Pokal Ciciban tekmovanje vzljubila še bolj. Treninge ima šest- do sedemkrat tedensko. V zimskih mesecih so to predvsem smučarski treningi, poleti pa je teh manj in je poudarek na kondicijski pripravljenosti. Poleti kondicijo najraje nabira v visokogorju, pozimi in prehodnem obdobju pa so ji zaradi pomanjkanja časa zaradi šolskih obveznosti ljubši bližnji hribi, kot sta Blegoš in Slajka. Med dosežki v sezoni 2019/2020 na državnem nivoju lahko našteje dvakrat prvo mesto v veleslalomu, enkrat prvo mesto v slalomu, dvakrat drugo mesto v slalomu, enkrat drugo mesto v vele-

Sara Peternelj

slalomu, skupna zmagovalka v zahodni regiji pa je bila štirikrat (kategorije U10, U12, U14, U16). Na mednarodni otroški tekmi Alpe Cimbra v Italiji se je uvrstila na dvajseto mesto v slalomu in na 24. mesto v veleslalomu.

Dan sladkorne bolezni

Število bolnikov s sladkorno boleznijo v svetu in tudi pri nas še vedno narašča in močno bremeni zdravstveno blagajno. Mednarodna zveza diabetikov (IDF) zato vsako leto pripravi kampanjo, ki obravnava določeno temo o sladkorni bolezni.

Člani društva na Gabrški gori. Redna telesna dejavnost je za bolnike s to boleznijo zelo pomembna. FOTO: TANJA OBLAK

Damjana Peternelj

Pomembno je, da o sladkorni bolezni vemo čim več. Najprej zato, ker z zdravim življenjskim slogom lahko preprečimo njen nastanek, in ne nazadnje zato, ker z urejenim krvnim sladkorjem preprečimo ali vsaj zmanjšamo zaplete, kot so srčna ali možganska kap, odpoved ledvic, slepota ali amputacije nog.

"Pomembno je zlasti zgodnje odkrivanje sladkorne bolezni, ki v začetku nima nobenih izrazitih simptomov, na osnovi katerih bi lahko sklepali, da imamo v krvi povečano vrednost sladkorja. Ne boli. Pogosto je bolezen odkrita po naključju ali šele, ko so vrednosti sladkorja v krvi zelo visoke in je treba zdraviti posledice," pojasnjuje predsednica Društva diabetikov Škofja Loka Tanja Oblak.

Letos svetovni dan sladkorne bolezni posvečen medicinskim sestram

Geslo letošnjega svetovnega dneva sladkorne bolezni, ki ga obeležujemo 14. novembra, je "medicinske sestre in sladkorna bolezen". Ljudje s sladkorno boleznijo potrebujejo podporo pri obvladovanju sladkorne bolezni, ki jih spremlja do konca življenja. Vloga medicinskih sester in drugega zdravstvenega osebja, ki pomagajo osebam s sladkorno boleznijo, postaja vedno pomembnejša. "Z njimi

se srečujemo na preventivnih pregledih, seznanjajo nas s primerno telesno aktivnostjo in ustrezno prehrano, opravljajo meritve, ki so podlaga za nadaljnjo obravnavo," pove Oblakova.

V društvu z namenom zgodnjega odkrivanja sladkorne bolezni in srčno-žilnih obolenj ter s tem pravočasnega zdravljenja izvajajo preventivne meritve na terenu, pri čemer je pomoč medicinskih sester nepogrešljiva. "Sladkorno bolezen pogosto spremljata povišan krvni tlak in motena presnova maščob (holesterola), zato če je le mogoče, preverimo vrednosti krvnega sladkorja, krvnega tlaka in holesterola."

Vsako leto sodelujejo tudi v mednarodnem projektu Osvetlitev v modro, s čimer izražajo podporo prizadevanjem za izboljšanje življenja ljudi s sladkorno boleznijo in povečanjem zanimanja javnosti za ta problem. Letos so v sodelovanju z Občino Škofja Loka tako osvetlili Trg pod gradom.

V Sloveniji ima sladkorno bolezen okoli osem odstotkov prebivalcev, kar pomeni, da jih je v občini Gorenja vas - Poljane med petsto in šeststo. Uradnih podatkov ni na voljo, ker register ni vzpostavljen.

Letni program ohromljen

Četudi razmere niso najbolj ugodne, so v društvu, v katero so vključeni tudi naši občani, v prvih devetih mesecih izpeljali skoraj vse aktivnosti, ki so jih zapisali v program. "Žal v oktobru nismo mogli izvesti tradicionalnih strokovnih predavanj," dodaja in pove, da se za organizacijo predavanj na spletu niso odločili. Odpadla sta tudi pohoda v Crngrob in v okolico Žirov 14. novembra. "To pa pomeni, da bomo morali sami ali v družinskem krogu poskrbeti za fizično aktivnost, ki pomembno vpliva na potek sladkorne bolezni – naj vas spomnim: vsaj trideset minut tri do pet dni v tednu. Dejavnosti društva potekajo pod geslom Sami lahko največ storimo za svoje zdravje. In prav je, da na to ne pozabimo tudi v teh druženju nenaklonjenih časih," poudari pomen redne telesne dejavnosti predsednica Oblakova. V društvu si še želijo, da bi povečali dostopnost do diabetologa, pri čemer računajo na pomoč občin na Škofjeloškem.

V društvu se lahko vpišejo bolniki s sladkorno boleznijo, svojci in tudi drugi, ki jih program pritegne z izobraževalnimi, športnimi in dejavnostmi ter druženjem. "Z nami boste lažje premagovali težave, delili optimizem in si zagotovili boljšo kakovost življenja," je prepričana Oblakova.

Prizadevanja za obnovo učne poti na Visokem

V neposredni bližini Dvorca Visoko je bila leta 1995 urejena gozdna učna pot, ki zaradi posledic žledoloma v zadnjih letih ni več obiskana. S prizadevanjem za širitev ponudbe Dvorca Visoko so se v Zavodu Poljanska dolina med drugim odločili za obnovo gozdne učne poti.

Jure Ferlan

Prijavili so projekt z naslovom Visoška naravna dediščina na Lokalno akcijsko skupino (LAS) Loškega pogorja, ki na Loškem izvaja izbor operacij CLLD (Community Led Local Development), financiranih iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

Poleg učne poti v načrtu tudi sadovnjak in zeliščni vrt

Kot je pojasnil vršilec dolžnosti direktorja Zavoda Tomaž Trobiš, v projektu sodeluje še pet partnerjev. V sklopu projekta je tako predvidena vzpostavitev gozdne učne poti, ki bo s pomočjo usposobljenih vodnikov ter uporabe novih tehnologij pri vodenju in interpretaciji predstavila pomen gozda za celotni ekosistem in prispevala k pozitivnim socioekonomskim in družbenim učinkom, ki jih daje tovrstno okolje, ter poznavanju tu živčih ptic. Poleg učne poti so v projektu predvideni še obnova starega sadovnjaka na posestvu Dvorca Visoko z zasaditvijo avtohtonih sadnih dreves, odstranjevanje invazivnih vrst, ki se razmnožujejo na področju Dvorca Visoko in vzpostavitev zeliščnega vrta (gartlca) v sklopu visoške domačije, ki bo dopolnil zgodovinsko podobo tukajšnje krajine. Na njem bodo pridelovali zelišča ter obiskovalcem ponudili več tematsko izobraževalnih delavnic o pomenu in uporabnosti zelišč, ki so jih nekoč za lastne potrebe uporabljali prebivalci dvorca. V sklopu projekta so na Visokem predvidene tudi klekljarske delavnice, na katerih bodo klekljarice iz Žirov in Poljanske doline predstavile način klekljanja z motivi gozda in zelišč. Izvedene bodo tudi razstave s predstavitvijo tematsko izdelanih čipk.

Zavod za gozdove prejel donacijo za učno pot

V želji po skrbnem ravnanju z gozdom in vzdrževanju gozdnih učnih poti sta moči združila Zavod za gozdove Slovenije, partner v projektu Visoška naravna dediščina, in Gorenjska banka. S pomočjo donacije v višini deset tisoč evrov, ki jo je banka izročila Zavodu za gozdove Slovenije, bosta razvila spletno aplikacijo,

Na začetku gozdne učne poti v parku pri dvorcu na Visokem je tudi lovilca za lubadarje.

Gorenjska banka je Zavodu za gozdove Slovenije izročila donacijo v višini deset tisoč evrov. FOTO: ARHIV GORENJSKE BANKE

s katero bo raziskovanje gozdnih učnih poti po vsej Sloveniji še bolj informativno in enostavnejše. Del donacije bo namenjen tudi obnovi učne poti na Visokem, ki bo s tem postala zanimivejša, varnejša in pogostejše obiskana. Spletna aplikacija naj bi zaživela prihodnje leto, Gozdna učna pot Visoko pa bo, če bo projekt izbran, obnovljena in označena v prihodnji sezoni.

Gozdne učne poti predstavljajo ključno infrastrukturo za ozaveščanje o pomenu

gozdov. V Sloveniji jih obstaja več kot 150, v okviru svojih dejavnosti pa Zavod za gozdove Slovenije v gozdove vsako leto popelje več kot 15 tisoč otrok in mladine. Kot je povedal Martin Umek, vodja Krajevne enote ZGS Kranj, je pri ozaveščanju pomembno predstaviti pravičen odnos obiskovalcev do gozda pa tudi njegovih lastnikov, k čemur pripomorejo učne poti. Vzgoja mladostnikov je po njegovem najboljša naložba v širše razumevanje pomena gozdov.

Obnovljen križ na poljanskem pokopališču

Ker je bil lesen križ sredi pokopališča v Poljanah že precej dotrajan, se je Krajevna skupnost Poljane kot upravljalec pokopališča odločila, da poskrbi za njegovo obnovo.

Jure Ferlan

Kot je povedal tajnik KS Anton Debeljak, so postavitev novega križa in restavriranje kipa financirali iz lastnih sredstev. Dela so izvedli domači mojstri pod ugodnimi pogoji.

Križ in strešno konstrukcijo sta izdelala Viktor Jelovčan in Marko Stanonik, kleparska dela na strehi in ureditev kovinske nosilne konstrukcije Franc Arnolj z Volče, strokovno restavriranje kipa pa akademska restavratorka Jerneja Kos. Les za križ je podarila kmetija pri Kisovcu iz Bukovega Vrha, brezplačno pa ga je razrezalo podjetje Drnovšek iz iste vasi. Restavratorka Jerneja Kos je razložila, da je v osnovi še solidno ohranjen, na

izpostavljenih mestih pa precej načet. Kip restavrirala po vseh načelih stroke. Najprej je odstranila ne najustreznejšo barvo preteklih prenov (originalna se ni ohranila) ter zapolnila razpoke in razpadle dele s kitom, ki ima lesu podobno strukturo. Površino je grundirala, nato pa na kip nanesele ustrezne oljne barve in pozlato. Na koncu ga je še lakirala z zaščitnim lakom, saj je na prostem izpostavljen vremenskim razmeram. Poudarila je pomen paroprepustne barve in laka, saj mora lesen kip "dihati", da se ohrani v dobrem stanju, pa tudi barvni nanos se obdrži dlje časa. Križ s kakovostnim kipom Kristusa v skoraj naravni velikosti je del celote poljanskega pokopališča ter praktično edino ohranjeno originalno

Križ na poljanskem pokopališču je zasijal v sveži podobi.

versko znamenje v Poljanah. Kip morda izvira še iz časa postavitve sedanjega pokopališča sredi 19. stoletja in je delo neznanega avtorja.

Ohranitev in razvoj naravne in kulturne dediščine

Z željo po ohranitvi ter trajnostnem razvoju naravne in kulturne dediščine Poljanske doline se je Občina Gorenja vas - Poljane leta 2020 pridružila nacionalni pobudi Slovenske turistične organizacije, imenovani Zelena shema slovenskega turizma, ki se zavzema za trajnostni oziroma sonaravni razvoj destinacij v Sloveniji.

Miha Markelj

Nacionalna shema v svojem bistvu z različnimi ukrepi, izobraževanji, delavnicami in drugimi pristopi pomaga destinacijam prepoznati ključne trajnostne elemente ter z različnimi aktivnostmi spodbuditi lokalne prebivalce, lokalno skupnost in podjetja na širšem področju turizma pri načrtovanju njihove zelene prihodnosti. Območje občine Gorenja vas - Poljane zagotovo sodi med zelene destinacije, saj je zelena barva neokrnjenega okolja vidna na vsakem koraku. Destinacija spada med bolj gozdnata območja v Sloveniji z nizkim odstotkom urbaniziranih območij. Skupno v občini živi 7699 prebivalcev (petdeset na kvadratni kilometer). Na območju ni prisotnih večjih industrijskih obratov ali intenzivnih kmetijskih površin. Pokrajina tako v največji meri odraža razpršeno poselitev na prisojnih hribovitih terasah Škofjeloškega hribovja ter večjih naselij

ob Poljanski Sori. Delež narave v občini tako skupno obsega več kot devetdeset odstotkov površine. Posledično je tako kakovost zraka na zelo visoki ravni, prav tako pa je zgledno urejeno tudi zbiranje odpadkov in čiščenje odpadnih voda. Bogata naravna komponenta okolja se tu sklada z večtisočletno zgodovino poselitve, kjer je vidna kontinuiteta naselitve od nekdanih ohranjenih naselbinskih jeder do srednjeveških naselij ter posameznih starejših zaselkov in kmetij. Danes tako na ozemlju najdemo 92 zaščiteneh objektov nepremične kulturne dediščine, dve v celoti zaščitene vaški jedri ter dve širši območji zaščitene kulturne krajine, klekljane čipke območja pa so vpisane tudi na seznam Unescove nesnovne kulturne dediščine. Poljanska dolina ima tudi številna zaščitena območja Nature 2000, kot sta območji Blegoš in Poljanske Sore, ter večje število območij, razglašanih za naravne vrednote državnega in lokalnega

pomena. Omenjena večja območja so enakomerno razporejena po celotnem teritoriju, še dodatno pa jih bogati več kot 31 posameznih točk naravnih vrednot, od katerih jih kar 21 sodi po točke, ki so zavarovane na državni ravni. Predstavniki lokalnih oblasti in turizma se trudimo z osebnim pristopom do ponudnikov pokazati možnosti za izboljšave v njihovem poslovanju tudi v smeri pridobivanja trajnostnih certifikatov, ki predstavljajo mednarodno veljavno potrdilo njihovim prizadevanjem. Velika večina med več kot sto kazalniki, ki so zajeti v poročilu za pridobitev znaka Slovenia Green, kaže, da je tako kot na nacionalni tudi na lokalni ravni Občina Gorenja vas - Poljane prepoznana kot zelena, zdrava in trajnostna destinacija. Ker je zavedanje pomena trajnostnega razvoja v turizmu pomembno, vestno sodelujemo in izpolnjujemo dobro zastavljene cilje nacionalne sheme ter bomo to počeli tudi v prihodnje.

Navdih je skrivnostna reč

Pri založbi Celinka je v marcu izšla zgoščenka z naslovom Hribovske balade zasedbe Uršula Ramoveš in Fantje z Jazbecove grape.

Lidija Razložnik

Na njej je dvanajst pesmi, večina iz pesniške zbirke Janeza Ramoveša – Marija Dolinar. Soloples za neveste, preostale iz prihajajoče zbirke Folklor ter ena priredba. Janezove pesmi je tako kot ničkolikokrat doslej uglasbila Uršula. Kot pove, je o ustvarjalnem navdihu težko govoriti, ga v tem prenasičenem svetu vedno težje priklicati, a ga je v Suši oziroma Poljanski dolini še vedno dovolj za Janezove verze, ki jih Uršula s svojim glasom ponese v svet.

Kako dolgo že traja vaše glasbeno ustvarjanje? Ste začeli peti sami ali ste se v glasbene vode podali skupaj z možem Janezom?

Že kot otrok sem rada pela. V predšolskem in zgodnjem šolskem obdobju je name pazila babica, ki me je naučila veliko cerkvenih in ljudskih pesmi. Sama je zraven igrala na orglice. Ves čas osnovne šole sem obiskovala pevski zbor. Oba zborovodja, tako Valentin Bogataj kot Magda Drnovšek, sta nam znala ohraniti ljubezen do petja. V srednji šoli sem pela v zboru pod vodstvom Tomaža Tozona in pričela obiskovati ure solopetja v Škofji Loki. Največ pevskega znanja sem usvojila v kasnejšem desetletnem študiju klasičnega petja pri prof. Ileani Bratuž Kacjan v Ljubljani. Naj povem, da sva diplomski nastop imela skupaj z Janezom Trilerjem, članom Slovenskega okteta. Štiri leta sem pela tudi v zboru RTV Slovenija pod vodstvom Matjaža Ščeka, kjer sem pridobila še več izkušenj.

Kako se spominjate svojih solističnih pevskih začetkov?

Pri 18 letih sem prvič zapela a capella nekaj starih nabožnih pesmi na likovno-literarnem performansu pred Prešernovo galerijo v Kranju. To je bila prelomnica v moji glasbeni karieri – začutila sem klic, da lahko tudi sama uglasbim pesem in jo "na suho" zapojem kjerkoli. Moj glas je moj adut. V tem času sem

Avgusta je zasedba ploščo predstavila pri Mefu v Izoli, v Ljubljani na Drugi godbi, na festivalu Sajeta v Tolminu in Železnikih. V čudovitem ambientu Erbergovih paviljonov v Dolu pri Ljubljani so Hribovske balade odmevale mesec kasneje. Plošča je vsebinsko izrazito baladna, a zelo poslušljiva in vsekakor ne mračna, saj se avtorji pri svojem ustvarjanju zavedajo, da se lahko temačne življenjske zgodbe predstavijo na igriv in humoren način in da življenja včasih ne gre jemati preveč resno. Na voljo je pri založbi Celinka in na njihovih koncertih.

že spoznala Janezovo poezijo in kmalu uglasbila nekaj njegovih pesmi. Ena prvih je bila pesem V Kolobociji se je zgodilo ... Takrat mi je postalo jasno, kaj želim peti, da sem avtorica in da se petja ne učim zato, da bom koncertna, operna ali popularna pevkica. Nekaj let sem nastopala izključno a capella z Janezovimi pesmimi – večinoma na odprtih likovnih razstav in nekaj samostojnih koncertih.

Uršula Ramoveš zelo uživa ob izvajanju pesmi z zgoščenke Hribovske balade. FOTO: ALEŠ PINTAR

Kako je prišlo do sodelovanja s Fantji z Jazbecove grape in kako dolgo že traja?

Še en ključen preskok se je zgodil, ko sva začela sodelovati s pianistom Jožijem Šalejem in leta 2000 izdala prvo zgoščenko Sugar free baby (samozaložba, ponatis Sanje), leta 2003 pa še Na sunčn dan sm se z beciklam pelu (Sanje). Na tej pološči so Piism, ke sa ja piil fantje z Jazbecove grape zapeli štirje fantje (sami). To je bil povod za nastanek skupine UR in Fantje z Jazbecove grape. Od vsega začetka so poleg mene stalna zasedba pianist, harmonikar, pevec in aranžer Joži Šalej, pevec in kitarist Metod Banko in pesnik Janez Ramoveš.

V enem od intervjujev ste dejali, da vse pesmi uglasbite sami.

Kako se odločite, katere? Prav tako se, ko ustvarjate, vsak "zavleče v svoj kot". Torej vsak od vas sliši in vidi "izdelek" šele, ko je nared?

Takoj ko Janez spravi na plano kak sveženj pesmi iz "svojega kota", jih da v branje meni. Že takoj me katera pesem bolj

pritegne, najprej vsebinsko, seveda. Takšno kasneje malo preučim glede ritma, refrena. Nato potrebujem sama nekaj miru. Melodija pride kaj hitro in se do predstavitve na odru zelo malo spreminja. Na tak način sem uglasbila že okrog šestdeset pesmi, ki so izšle na šestih albumih, po prvih dveh še albumi Staroselski ciklus (Cankarjeva založba, 2006), Angličesje (Sanje, 2007), Talisman (Celinka, 2013) in zadnji Hribovske balade.

Se je vaše glasbeno ustvarjanje skozi leta kaj (veliko) spremenilo?

Od vsega začetka ustvarjam na podoban način – ustvarim melodijo na Janezovo pesem, nato skupaj z Jožijem in Metodom postavimo vokalne linije za troglasje, Joži napiše klavirsko ali harmonikarsko spremljavo. V zadnjem času smo v pesmi vključili še zvok banja ali bršljanovega lista, na katerega zaigra Metod. Kakšno pesem še vedno zapojem a capella ali pa sama ob spremljavi klavirja.

Hribovske balade so obarvane tudi rokovo po zaslugi Martin Ramoveš banda.

Ste s sinom Martinom sodelovali prvič?

Pri treh pesmih so sodelovali člani Martin Ramoveš banda. Martina sem prosila, da bi pri edini priredbi na novi plošči Biv je vesele zaigral na električno kitaro. Na vajah sta se pridružila še člana njegovega benda in zaigrala še pri dveh komadih. Tako resno sva sodelovala prvič in želim si, da bi skupaj naredila še kakšno pesem.

Kako se rojeva navdih za ustvarjanje?

Gotovo ne gre čez noč, da Janez spiše pesem in vi melodijo, ki gre v ušesa?

O navdihu je težko govoriti. Je zelo skrivnostna reč, ki tiči nekje globoko v

"O navdihu je težko govoriti. Je zelo skrivnostna reč, ki tiči nekje globoko v človeku. Vem samo to, da potrebuje mir in tišino, da začne siliti na plan. V tem s stvarmi prenasajenem svetu ga je vedno težje priklicati!"

človeku. Vem samo to, da potrebuje mir in tišino, da začne siliti na plan. V tem s stvarmi prenasajenem svetu ga je vedno težje priklicati!

Je to, da sodelujete z možem, prednost? Se vedno strinjate ali vam morda kdaj ni všeč kakšna pesem in obratno?

To je velika prednost. Niti slučajno si ne predstavljam, da bi morala iskati tekste,

ki bi mi ustrezali za uglasbitev. Njegova poezija mi popolnoma zadošča. Je pronicljiva, večplastna, trpka in razigrana, polna globokih življenjskih modrosti, dobro napisana. Kljub temu da berem dosti poezije, mi druge pesmi ne zazvenijo v glasbi. Nikoli se eden drugemu ne vmešava v ustvarjanje.

Je Janez avtor vseh skladb, ki so bile do sedaj izdane na zgoščenkah?

Tako je. Nisem pa jaz avtorica vse glasbe. Na prejšnji plošči se je znašlo nekaj priredb znanih napevov, npr. Lili Marlen, Time (Tom Waits), Perfect day (Lou Reed) ..., ki jih je Janez prepesnil v poljanščino (ne prevedel), na novo ploščo pa smo uvrstili le eno priredbo, ki jo je pela Nancy Sinatra – Bang bang.

Kaj je po vašem mnenju pomembnejše: besedilo pesmi, melodija ali interpretacija? Na kaj vi kot pevka stavite?

Pomembno je vse troje. Moje glavno umetniško poslanstvo je petje, zato si

Zgoščenka Hribovske balade se od preteklih razlikuje po tem, da je sedem pesmi v knjižnem jeziku (napisana pesniška zbirka Soloples za neveste), druge v poljanskem narečju. Poleg osnovne pevske, klavirske, harmonikarske in kitarske linije v pesmih slišimo še rhodes, violino, krilni rog, klarinet, bas, banjo in mala tolkala. V treh pesmih je vpleten rokovski trio (električna kitaro, bas in bobni), tako se na plošči prepletajo različni glasbeni žanri. Pri nastanku so poleg stalne zasedbe (Uršula Ramoveš, Joži Šalej, Metod Banko) sodelovali še Martin Ramoveš, Marko Petrič, Rok Skoliber, Blaž Celarec, Nino de Gleria, Boštjan Gombač in Jelena Ždrale.

vedno prizadevam, da pesmi čim bolj odpojem. Šola petja mi je dala dobro dikcijo – zelo se trudim, da besedilo razločno izgovarjam, tako da tudi narečje res pride do izraza. Tudi Joži in Metod sta šolana pevca in z vsem trem nimata težav.

Vam je lažje peti v knjižnem jeziku ali poljanskem narečju?

Pri petju ni nobene razlike. Lahko pojemo tudi v italijanščini, francoščini, angleščini ... Kako bi ne mogli peti v najbolj lastnem jeziku, kot je narečje?

Je težje peti, nastopati pred domačim občinstvom?

Morda se mi je včasih zdelo težje nastopati pred domačim občinstvom, v zadnjem času pa prej nasprotno. Izkazalo se je, da imamo v naših koncih res veliko oboževalcev. Če se spomnim koncertov na Visoškem dvorcu, na Ledinici v Žireh, v Škofji Loki avgusta lani, septembra v Železnikih – lahko rečem, da so bili nabit polni. To je prijeten občutek!

Katera skladba vam je najbolj všeč in jo z veseljem zapojete?

Po vsakem izidu se je izkazalo, da so nekatere pesmi ostale v našem železnem repertoarju, nekatere pa so se sčasoma umaknile. Tiste so nam verjetno bolj všeč. Na seznamu je zagotovo naša "uspešnica" Samosejc, pa Angličesje, Sadovnjak, Piism, ke ja je piiv adn, ke je pol hmal umaru. Od priredb najraje zapojem Cajt, saj jo je Janez res briljantno prepesnil. Zelo pa uživamo ob izvajanju vseh pesmi z nove plošče.

Kaj želite s svojim glasbenim ustvarjanjem sporočiti, kakšna čustva prebuditi pri poslušalcih?

Kot veste, je moj drugi poklic učiteljica. Poklic od mene terja, da moram vsak dan "malim poslušalcem" kaj sporočiti, prebuditi v njih čustva, jih kaj naučiti. Na mojih koncertih si srčno želim, da poslušalci sami dojamajo sporočilo naših pesmi. Pomena pesmi nikoli ne razlagam,

namenoma se izogibam pedagoškemu pristopu na odru. Da se v nekaterih prebudijo močni občutki, dokazujejo tisti, ki nas vedno znova prihajajo poslušat.

Na zgoščenki Hribovske balade se prepleta kar nekaj glasbenih žanrov. Je morda ostal še kakšen, ki čaka na "uresničitev"?

Hribovske balade so nastajale dolgo in imeli smo dovolj časa, da smo se malo poigravali z žanri in instrumenti. Bomo videli, kaj bo prinesla prihodnost.

Glede na trenutno situacijo, ko so koncerti bolj ali manj odpovedani, boste morda zgoščenko predstavljali na spletu – kot npr. koncerti s kavča?

Glede na trenutno situacijo smo mi razmeroma veliko nastopali. Predstavitve na spletu mi še na misel ne pride. Nas je treba slišati v živo! Bomo že počakali. Mislim, da Hribovske balade niso ravno muha enodnevnica. Nihče od nas od te glasbe ne živi – to nas dodatno osvobaja. Janezovo poezijo pa se lahko bere tudi doma na kavču.

Raje imamo bližino kot oddaljenost

Upanje, da bo šolsko leto potekalo brez pretresov in motenj, je usahnilo. Spet smo se znašli v stanju, ko je bližina odsvetovana, ko pogrešamo žive stike s prijatelji, večina otrok tudi s sošolci, mnogi tudi z učitelji.

Bernarda Pintar

Ukrepi, ki krojijo naš, tudi šolski vsakdan, so potrebni in nujni. Verjetno se prav vsak od nas sooča z negotovostjo, ki poraja vrtinec pomislekov, dvomov in vprašanj. In tudi bojazen, da se oddaljuje. A tudi to bomo premagali!

V šoli smo brez zapletov preživeli september in prvo polovico oktobra, potem pa so učenci od šestega do devetega razreda spet prešli na delo od doma, učenci od prvega do petega razreda pa so še vedno imeli pouk v šoli. Kljub spremenljivim okoliščinam sta prva dva meseca šolskega leta prinesla kar nekaj lepih doživetij.

Peti oktober, svetovni dan učiteljev, je učencem sedmega razreda ponudil drugačno uro angleščine. Štirje učenci so se namreč preizkusili v vlogi učitelja. Po kratkem uvodu o pridevniki je učiteljica postala ena izmed učenek, uro pa so nadaljevali trije "učitelji", ki so se tokrat znašli na drugi strani šolskih miz. Ob koncu so ugotovili, da so bile obrnjene vloge sicer zabavne, obenem pa ni bilo niti približno lahko, saj so se težko spopadali s klepetanjem in drugimi motnjami pouka.

Odgovor je pogovor

Geslo letošnjega Tedna otroka Odgovor je pogovor so v prvem triletju vzeli zares. S pogovori in igro so začeli v razredu,

nadaljevali pa v naravi. V četrth in petih razredih so pripravili razredno pošto. Oblikovali so pošne nabiralnike in se naučili, kako se piše pismo. Pisali so skritim prijateljem, kasneje so si prek razredne pošte pošiljali sporočila. Razredna pošta se je učencem priljubila, zato jo še nadaljujejo.

V hribe

Ker so se zdravstvene razmere od začetka oktobra v Sloveniji naglo slabšale, so posamezne skupine naših planincev izkoristile lepo vreme in se podale na tri bližnje pohodniške točke. Najdlje so jo mahnili najstarejši planinci. Njihov končni cilj je bil Tošč – vrh v Polhograjskem hribovju. Takole je pohod povzela Ivana Pisk iz 7. a:

"Naš izlet se je začel, ko smo se vsi zbrali v Poljanah na avtobusni postaji. Z avtobusom smo se peljali do Škofje Loke. Od tam smo odšli proti Sv. Andreju. Na poti je bilo zelo veliko kostanja, ki smo ga tudi nabirali. Kmalu smo prišli k Sv. Andreju, kjer smo se okrepčali s sendvičem. Od tam smo pot nadaljevali proti Sv. Ožboltu. Ko smo prišli tja, smo občudovali čudovit razgled. Odpočili smo se in pot nadaljevali proti Selu nad Polhovim Gradcem. Na poti do tja je nekaj deklet malo zašlo, ampak smo se kmalu spet našli. Nato smo odšli še na zadnji vzpon proti Tošču. Tam smo malo pojedli in se

odpočili. Potem smo odšli nazaj do vasi, kjer nas je pobral kombi."

Mlajši planinci iz Poljan in Javorij so se tokrat zaradi nevarnosti okužb razdelili v drugačne skupine, kot so jih vajeni – mentorici sta tako lahko poskrbeli, da se otroci med seboj niso mešali. Ena skupina se je iz Javorij odpravila proti Muravam in naprej v smeri Mladega vrha, od koder so se odcepili v smeri Žetina in naprej proti Gori. Med potjo so videli različne zanimivosti in nabrali tudi nekaj gob. Na Gori, ki je bila njihov cilj, jih je sonce grelo ves čas malice in "aktivnega počitka". Sestopili so v smeri Dolenčic, po čudoviti stezi, ki se je del poti vila ob sproščujočem zvoku potoka. Druga skupina je izpred poljanske šole krenila proti Dobenski Ameriki ter naprej po gozdnih stezah in kolovozih proti Gorenjemu Brdu in Slemenom. Vračali so se po drugi poti – čez Sv. Križ do Dobja in Poljan. Pred šolo so čakali starši, ki so otroke, bogatejše za še eno lepo izkušnjo, odpeljali domov.

Razstava ob tednu umetnosti

Da ne bi pozabili na umetnost in na to, kako pomembna je, smo ob tednu umetnosti od petega do devetega oktobra v šolskih prostorih pripravili razstavo del, nastalih v tem letu. Srednji hodnik krasi grafike dreves in slike, nastale ob razmišljanju o tem, kaj lahko storimo za mir ... Na zgornjem hodniku pa so dela učencev četrtega in petega razreda. Poleg razstave smo v popoldanskem času slikali Škofjo Loko. Stiska s prostorom, ki jo na naši šoli trenutno zaradi gradnje in hkrati tudi zaradi protikoronskih ukrepov zelo občutimo, nas je stisnila v delavnico tehnike, a je bilo vzdušje v njej prav prijetno.

Plakat miru

Tudi v letošnjem šolskem letu smo se udeležili mednarodnega projekta Plakat miru, ki ga vodijo Lions klubi po vsem svetu. Veseli smo, da nam je uspelo izdelati lepe in zgovorne plakate o tem, kako lahko prispevamo k miru. Komisija je izbrala pet plakatov – iz vsake šole po enega. Od likovnih izdelkov, ki so nastali na naši šoli, je komisijo najbolj prepričalo prav posebno delo devetošolke Lejle Vite Rihtaršič.

Razredna pošta

Epidemija spet prekinila pouk v šolah

Na OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas je pouk do sredine oktobra potekal po načrtu. Uspešno so bili izvedeni zanimivi dnevi dejavnosti. Učenci in zaposleni so se navadili nošenja mask, razdalje, umivanja in razkuževanja rok ... A koronavirus se je po Gorenjskem nevzdržno širil in ponovila se je spomladanska zgodba – šolanje na daljavo.

Novinarski krožek

Dramska igrica v narečju na PŠ Lučine

Prvo nedeljo v oktobru so petošolci Podružnične šole Lučine sodelovali v kulturnem programu ob predstavitvi knjige Pošten bodi in delaj. To je 53. številka zbirke Glasovi. Tone Košir in Milena Igličar sta zbrala 434 povedk iz župnij Lučine in Šentjošt. Iz knjige je učiteljica Martina Jelovčan izbrala anekdoto o Firštovem Frencetu in jo spremenila v dramsko obliko. Otroci so prizor odigrali v lučinskem narečju, kar sploh ni bilo enostavno. Narečje mladih se razlikuje od dialekta, ki so ga uporabljali v preteklosti, zato je bilo z izgovarjavo nekaterih besed precej težav – npr. nuč se dila, fožulovka, nakul, jidu, kukar, gvišn. Zgodbo so začeli z rajalno igro in nadaljevali z odigranim odlomkom. Prireditev se je odvijala na Koconovem hlevu v Suhem Dolu.

Dnevi dejavnosti na centralni šoli

Učenci petega razreda so imeli 6. oktobra kulturni dan. Obiskali so Šolski muzej v Ljubljani. Odpotovali so v preteklost, natančneje v leto 1930, in imeli šolsko uro po starem. Spoznavali so, kako je potekala šolska ura nekoč. Ugotavljali so, da so bili učitelji takrat zelo strogi in so učence za nedisciplino in povzročanje nereda kaznovali s sedenjem v oslovski klopi ali celo s klečanjem na koruzi. Seveda so si ogledali še preostali del muzeja. Videli so, kakšne šolske potrebščine so včasih imeli učenci in kako so bili oblečeni. Potem so se odpravili še na sprehod po slovenskem glavnem mestu, občudovali Tromostovje in se za zaključek sprehodili do Parka Zvezda.

Če otroci ne morejo v opero, pride opera k njim! Učenci razredne stopnje so si namreč 7. oktobra skupaj z učenci podružničnih šol v športni dvorani v Gorenji vasi ogledali opero Rdeča kapica, ki sta jo odigrala in odpela Eva Černe in Klemen Torkar. Po predstavi sta se igralca tudi predstavila, potem pa povedala še nekaj o sami glasbi (kdo jo izvaja, kdo jo napiše in podobno), na splošno o operi, kdo pri njej sodeluje, kdo si jo izmisli, kdo kaj naredi itd. Še posebno zaradi letošnjih

Dramatizacija v lučinskem govoru FOTO: MARTINA JELOVČAN

zdravstvenih razmer, ko morajo kulturne ustanove zapirati svoja vrata, so bili učenci in učitelji veseli, da so lahko preživeli kakovostno kulturno dopoldne v šoli. Učenci sedmega razreda so imeli 15. oktobra eksperimentalni dan. Srečali so se s kemijskimi eksperimenti – ločevanje snovi iz zmesi s preprostimi ločevalnimi postopki: sejanjem, precejanjem (filtriranjem), odlivanjem, izhlapevanjem pa tudi s kromatografijo (ločevanje barvil) in ločevanjem z lijem ločnikom. Izvajali so tudi fizikalne eksperimente – eksperimentirali so s svetlobo: nastanek slike s pomočjo zbiralne leče, nastanek slike v zrcalu, lom svetlobe pri prehodu iz zraka v vodo, kamera obskura. V sklopu bioloških vsebin pa so si ogledali čistilno napravo v Gorenji vasi in se seznanili z njenim delovanjem.

Sedmošolci so 16. oktobra na tehniškem dnevu izdelovali predmete iz lesa in papirja, se učili s pomočjo računalnika in delali s stroji. Izdelali so predmet iz lesa, čolniček iz palčk za sladoled, papirnati čebelnjak, ki je na eni strani imel šolski urnik, igrali miselne igre in se v računalniški učilnici pripravljali na učenje na daljavo. Za osmi razred so bili sredi oktobra izpeljani trije naravoslovni dnevi: eden z matematično vsebino, drugi je bil na temo mikroskopiranje in tretji o svetlobi.

Šola v naravi za deveti razred

Učenci devetega razreda so od 12. do 16. oktobra preživeli v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Gorenje na Pohorju. Tam so se ukvarjali z astronomijo, topografijo, orientacijo, spoznavali so gozd in kamnine. V pouk so bile vključene številne športne dejavnosti, pohodi v okolico in družabne igre. Okusili pa so tudi zimo, saj so se občasno znašli v mrazu, vetru in snegu, kar ni oviralo izvedbe programa.

Ponovno pouk na daljavo

Od ponedeljka, 19. oktobra, so slovenski osnovnošolci zaradi hitrega širjenja bolezni covid-19 ostali doma in se šolali na daljavo. Če ne bi bilo tega skrajnega ukrepa za šole, bi bilo najbrž v občini Gorenja vas - Poljane še več obolelih. Sledile so počitnice, ki jih je vlada podaljšala za en teden, da bi se širjenje virusa zamejilo. Na OŠ Ivana Tavčarja upamo, da se bo pandemija vsaj začasno umirila ter da bomo čim prej pouk in ostali program spet izvajali v šoli. Učenje z učiteljico oziroma učiteljem ter sošolkami in sošolci v učilnici prinaša boljše učne in vzgojne rezultate. Torej: pazimo na svoje zdravje in zdravje drugih in s svojim obnašanjem pomagajmo zdravstvenim delavcem in vladi premagati novi koronavirus.

Nova oskrbnika na Javorču

S prvim novembrom sta Lovsko kočo na Javorču v najem prevzela nova oskrbnika – Saša Pivk Avsec in Boštjan Avsec.

Jure Ferlan

Saša Pivk Avsec, sicer tudi znan radijski glas, skupaj z možem Boštjanom vodi Agencijo za radijsko in televizijsko dejavnost Media butik, v kateri je osnovna dejavnost organizacija prireditve in medijske storitve. Z gostinstvom imata že izkušnje s prireditvami, ki jih organizirata zadnjih trinajst let. Vodenje gostinstva v koči pa jima predstavlja nov izziv. Na vprašanja v zvezi s tem je odgovorila Saša Pivk Avsec.

Kako to, da sta se z možem odločila za najem Lovske kočice na Javorču?

Po rodu izhajam iz Poljanske doline, saj starša izvirata iz tega okolja, oče je bil doma v Javorjah, mama pa v Žirovskem Vrhu svetega Urbana. Ti kraji so mi blizu in zelo domači, večkrat sem tu vodila različne prireditve, imam poznane ljudi in prijatelje. Zato smo se z družino lani iz Preddvora, od koder je doma mož in kjer smo živeli dvajset let, preselili v očetov rojstni kraj. Tu smo zgradili hišo. Ker sva se z Boštjanom, ki je po poklicu poleg komercialista tudi kuhar, želela začeti ukvarjati tudi z gostinsko dejavnostjo, sva iskala prost gostinski lokal v Poljanski dolini. Pokazala se je možnost najema Lovske kočice na Javorču, saj je Lovska družina Gorenja vas, ki ima kočico v lasti, objavila razpis. Prijavili smo se in bili izbrani. Sedaj z možem kočico čistiva, prenavljava, želiva tudi posvetiti prostore in jim vdihniti dušo. Želim, da bi se v njej tako obiskovalci kot zaposleni počutili domače. Pomaga nama tudi hčerka Manca, ki se že veseli dela v strežbi. Če bo treba, nam bo pomagala tudi gostinska ekipa, ki sodeluje z našim podjetjem.

Kakšna je vaša perspektiva, sploh če upoštevamo trenutno stanje epidemije?

Kočico bomo pripravili do začetka decembra, ko bi že lahko sprejela prve obiskovalce. Ali bo to možno, še ne vem, saj je težko napovedati, kako se bo odvijala epidemija covida-19 in kakšni bodo ukrepi, povezani z njo. Treba se bo prilagajati razmeram. Smo optimisti in upamo na najboljše.

Pa ponudba v koči, kakšna bo?

Kar se tiče kulinarike, bo na voljo domača hrana, predvsem jedi na žlico, kot se za kočico spodobi, pa ocvirkovka, flancati ter ponudbe ob koncu tedna in tematske jedi. Veliko pa stavimo na javorške štruklje, katerih sestavine so še skrivnost, in na štruklje znanih okusov. Ko bo mogoče, naj se obiskovalci sami pridejo prepričati, kakšni so. Iz kočice bo dišalo po dobri kavi, hišnih koktajlih, lahko pa pridejo samo po energijo na svež zrak. Predvsem pa se želimo povezati z lokalnimi ponudniki, ker bi radi kar v največji meri stregli kakovostno lokalno pridelano hrano. Da bomo z roko v roki z domačini, mi veliko pomeni. Koča bo odprta ob koncu tedna, v petek, soboto in nedeljo, ter ob praznikih. Sprejme šestdeset ljudi, v večjem prostoru petdeset, v manjšem deset. Na dvorišču je letni vrt z mizami in klopmi, ki vabi predvsem v toplejših mesecih. V neposredni bližini kočice so še plesišče z odrom, paviljon z žarom, manjše ograjeno mokrišče in parkirišče. Prostor v koči in ob njej je idealen za našo osnovno dejavnost, se pravi različne prireditve, kot so koncerti, pogovorni večeri z znanimi osebnostmi, veselice, seminarji, predavanja, praznovanja in tako dalje. V koči bodo na

Saša Pivk Avsec in Boštjan Avsec pred Lovsko kočico na Javorču

FOTO: JURE FERLAN

prenovljenih stenah možne likovne razstave, še posebej bomo veseli domačih ustvarjalcev. Imam kar nekaj idej na področju turizma, ki bi jih rada uresničila tudi v sodelovanju z Zavodom Poljanska dolina. Zagotovo bodo nove ponudbe veseli kolesarji in pohodniki, ki jih, mimogrede, veliko srečujemo že sedaj, ko urejamo kočico, ter za obiskovalce utrdb na Golem vrhu in trase Rupnikove linije.

Mislite, da bodo obiskovalci prireditve kljub oddaljenosti Javorča prihajali?

Menim, da ni tako pomembna lokacija, pač pa vsebina dogajanja. Ta mora pritegniti goste. In topla beseda, prijazen sprejem. Koča je poleg pohodnih poti dostopna po asfaltni cesti, do tu lahko pride tudi avtobus.

Kaj bi še sporočili bralcem Podblegaških novic?

Zanimivo je, da sva se z Boštjanom za Lovsko kočico na Javorču zanimala že pred 17 leti, a je bila takrat zasedena. Letos pa naju je tako rekoč poklicala. Iskreno smo hvaležni vsem, ki so nam pomagali, še posebej Omejškovim iz Žirovskega Vrha svetega Urbana, ki so ponudili deset "desnih rok". Odprti smo za sodelovanje in povezovanje. Obiskovalce vabim na Javorč na sprostitev ali samo na klepet.

Dan Rudolfa Maistra

Triindvajseti november je državni praznik, posvečen Rudolfu Maistru (1874–1934) in njegovim borcem, ki so ob koncu prve svetovne vojne branili slovensko mejo na Koroškem in Štajerskem. Praznujemo ga od leta 2005. Ta dan smo želeli proslaviti tudi v naši občini, a nam je covid-19 postavil previsoko oviro.

**Janez Jereb, predsednik Društva
general Rudolf Maister
Anton Bogataj, član društva**

Pripravili smo pregledno obsežno razstavo in zapis o Maistrovih borcih iz krajev, ki sodijo v občino Gorenja vas - Poljane. Javnosti jo bomo predstavili, ko bo minila nevarnost okužbe.

Zbrali smo petdeset imen, jih dokumentirali s fotografijami in pričevanji ter za vsakega izdelali predstavitevno tablo. Njihove podatke smo poiskali v ZAL, enota v Škofji Loki, pri sorodnikih, zgodovinskih virih in poznavalcih lokalne zgodovine. Raziskovalno delo smo začeli v začetku leta. Pobudo je dalo Domoljubno društvo general Rudolf Maister iz Žirov, ki je lani predstavilo Maistrove borce iz njihove občine. Globlji namen naše prizadevnosti je, da se pri ljudeh, zlasti mladini, razvija in utrjuje domoljubje. Načrt svojega dela smo predstavili županu Milanu Čadežu, ki je podprl našo zavzetost in pripravljenost za to domoljubno potezo.

Minevajo obletnice dogodkov, ki so se odvijali pred sto in več leti in so se usodno dotaknili slovenskega naroda. Zgodovinski boj za severno mejo Slovenije, ki ga je začel blaženi škof Anton Martin Slomšek pred 160 leti s prenosom sede-

ža Lavantinske škofije iz Št. Andraža v Maribor, je pred sto leti odločno nadaljeval general Rudolf Maister. Njegova strateška odločnost, ustanovitev slovenske narodne vojske in boj za slovensko severno mejo so njegovi največji uspehi. Njegovim borcem moramo biti hvaležni, da je danes Maribor slovenski, da sta Prekmurje in Štajerska ostala slovenska in tudi del Koroške. Dne 1. novembra 1918 je s svojimi borci prevzel poveljstvo nad Mariborom in Spodnjo Štajersko ter ju podredil oblasti Narodnega sveta za Štajersko. Ta svet ga je tudi povišal v generala.

Kdo so bili Maistrovi borci? To so bili fantje in možje iz vseh krajev Slovenije, ki so se po koncu prve svetovne vojne vračali domov. Pričakala sta jih povojna beda in propadlo gospodarstvo, izginila je nekdanja politična ureditev. Primanjkovalo je vsega, zaslužka ni bilo, ozračje je bilo polno nejasnega pričakovanja. Do konca januarja leta 1919 jih je oblast vabila, da bi pomagali pri zaščiti slovenske meje na Koroškem in Štajerskem. Pretila je namreč nevarnost, da bodo Nemci tam zadržali politični vpliv. Odziv je bil za takratne razmere izreden, posebej še po pozivih za mobilizacijo. Sledili so karizmatičnemu generalu in opravili svojo domoljubno dolžnost. Uspelo jim je in postopoma so zasedli vso severno jezikovno mejo od Radgone do Dravograda. Nadaljevanje jim je preprečila politika. Po zmagi in premirju je general Maister prevzel poveljstvo Koroškega obmejnega poveljstva in skušal pridobiti prebivalstvo za Jugoslavijo. Po sklepu plebiscitne komisije se je moral od tam umakniti in leta 1923 je bil v nejasnih okoliščinah upokojen kot divizijski general. Razgibano življenje Rudolfa Maistra se je končalo 26. julija 1934 na Uncu pri Rakeku. Pokopan je v Mariboru.

Tudi njegovi borci so bili pahnjeni v pozabo. O njih se ni govorilo ne pred drugo svetovno vojno in ne po njej. Stanje se je spremenilo šele leta 1968 po zaslugi poštenih in vplivnih posameznikov. Po zakonu o borcih za severno mejo 1918–1919 je status prostovoljca – borca za severno mejo pridobil vsak udeleženec bojev na Koroškem in Štajerskem, ki se

Spomenik na ljubljanskih Žalah, kjer počivajo številni Maistrovi borci. Napis: "Na soncu vam postavili smo hram, da mrtvi borci boste bliže nam. In ti, popotnik, ki odpreš ta vrata, od koder koli si, tu najdeš brata."

je vanje vključil od novembra leta 1918 do konca januarja leta 1919. Danes med borce za severno mejo oz. Maistrove borce štejemo vse, ki so po koncu prve svetovne vojne do izvedenega plebiscita leta 1920 sodelovali v slovenskih oz. jugoslovanskih enotah, ki so takrat delovale na slovenski severni meji.

Leta 1998 so v Ljubljani ustanovili krovno Zvezo društev general Maister, ki združuje 28 društev iz vse Slovenije. V Žireh je bilo ustanovljeno leta 2019. V Statut so zapisali, da "društvo združuje potomce Maistrovih borcev, ki želijo ohraniti spomin na zgodovinsko delo in domoljubno sporočilnost generala Rudolfa Maistra in njegovih borcev za severno mejo".

Plaketa, ki jo je prejel Lovrenc Albreht iz Žirov

Obdeluje kmetijo in se pripravlja na maraton

Petra Potočnik s Hotavelj je pred desetimi leti pustila službo medicinske sestre v domu za starejše občane in začela delati na kmetiji moževih staršev. Letos je pri devetintridesetih letih postala mlada prevzemnica.

Damjana Peternelj

Na Hotavljah je že dvajset let. Primožila se je k Šupcu in se pri tridesetih odločila za delo na kmetiji. "Tak človek moraš biti. Kjer si, delaš in plavaš," pojasni svojo odločitev. Registrirala je več dopolnilnih dejavnosti in začela predelavo mleka, izdelavo domačih rezancev in testenin, pripravo zelenjavnih omak ... V prodajnem avtomatu, lični leseni hiški, ki jo je izdelal mož ob pomoči sosedu, ponuja tudi suhomesnate izdelke, ki jih iz mesa njihovih živali pripravijo na drugi kmetiji, kjer se ukvarjajo s predelavo mesa, pa še kakšen izdelek iz sezonskih sestavin pristavi zraven. Vse viške, ki jih doma pridelajo, tudi predelajo. Ponuja le dnevno sveže izdelke, ponudbo pa sproti prilagaja letnemu času in povpraševanju. "Spomladi je bilo kar zelo pobrano, komaj sem dohajala povpraševanje," prizna. "Zdaj se pa ljudje niso ustrašili, enakomerno nakupujejo, tako da kar gre," odgovori na vprašanje, kako se je spomladi kriza odražala pri njenem delu. "Stranke so se navadile in običajno vedo, da če en dan ni, naslednji zagotovo bo," pove in je hvaležna za spoštovanje, ki ji ga na ta način izkazujejo.

Obiskovalci bi morali okušati le domače

Mož, ki je zaposlen, "ima na kmetiji 'načez stroje', v moje delo se ne vtika, razen če mi zmanjka časa," pove Petra Potočnik. Večino dela v hlevu opravi tast, na pomoč priskočijo tudi otroci: 15-letni Lovro, 11-letni Gašper in 9-letna Polona. Redijo štirideset govedi, od tega je dvajset krav, preostalo pa telički, imajo dva konja in 120 kokoši. Mleko sicer večji del oddajo, nekaj pa ga Petra predela v sveže mlečne izdelke, saj ima za predelavo urejene prostore. "Nimam še zorilnice, si je pa želim," pove. "Za hišo bi lahko uredila tunel, pa bi bil npr. sir iz tunela ...," razkriva drzne načrte. Resno razmišlja, da bi postavila še en prodajni avtomat v Škofji Loki, a se boji, da sama ne bi zmogla, zaposlovati pa v tem času nima namena. "Ohranjati želim kakovost, in to pri količini, ki jo lahko obvladujem." Navdušena je nad idejo, da bi v lokalnih gostilnah gostje od drugod lahko naročili obrok, ki bi bil sestavljen samo iz lokalnih pridelkov in izdelkov okoliških kmetov. "To bi bil krožnik Poljanske doline. Gostu sploh ne bi smeli

S hčerko Polono ob prodajnem avtomatu

ponuditi dunajca in pomfritja," je prepričana. Njene želje so, da bi lahko ponudbo na kmetiji toliko razširili, da bi lahko sprejeli cel avtobus obiskovalcev, in da bi na svojih parcelah uredili manjši kamp oziroma postajališče za avtodome.

Po ideje na Blegoš

S pohodnimi palicami ali v tekaški opravi jo pogosto srečamo na kakšni od lokalnih poti, kjer nabira tekaško kondicijo ali pa jo ubira na vrhove okoliških hribov. "Zato pa je naš Blegoš tako pripraven, da se ti utrne kakšna nova zamisel," pojasni, kje si nabira moči in energije. "Vedno moraš imeti pred sabo neki cilj. S sestro sva si letos zadali maraton na Cipru," pojasni dokaj ambiciozno izbiro, ki pa je žal ostala neuresničena, saj je marca zaradi epidemije maraton odpadel. Prestavili so ga na november in odpovedali tudi tega. "K sreči," pravi, saj jo je dobro fizično pripravljeno polegel covid-19, ki ji je pobral kar nekaj moči. Kljub temu da maraton zdaj načrtujejo šele čez leto dni, ima vseeno namen iti. "Tu in pri delu sem vztrajna in vedno opravi vse do konca. Ne moreš kar odnehati."

V tem času že snuje ideje za novoletna darila. Na leseni "dilci" aranžira ne le svoje, ampak tudi izdelke drugih kmetij. "V tem je smisel, da si lahko iz enega darila pripraviš popoln zajtrk ali kosilo. Z največjim veseljem jih oblikujem," izda eno svojih najljubših opravil, ki ga je že spremenila v prodajno uspešnico, po kateri stranke vse pogosteje in vse več posegajo, zato kar takoj dostavi še: "Lovi ribe v tistem ribniku, v katerem so." Kar je tudi življenjsko vodilo dekleta, ki je smisel in poslanstvo – najprej pa seveda življenjsko ljubezen – našla na Kmetiji Šupc.

"Dilca" z dobrotami Kmetije Šupc

Za njenih dvesto let izdal zgibanko

Jurij Kumer s Hotavelj je ob dvestoletnici rojstne hiše poiskal nekaj zanimivih podatkov in fotografij o "slavljenki", ki jih je objavil v krajši publikaciji.

Damjana Peternejl

"Ko sem leta 2017 izdal rodoslovno knjigo Korenine in veje mojega drevesa, sem imel občutek, da vse zadeve še niso povsem raziskane. Pri tem nisem imel v mislih svoje rodne hiše, pač pa nekaj še nerazčiščenih vprašanj o morebitnem nekdanjem sorodstvu in zakaj so se dogajale nekatere stvari, na katere takrat nisem imel odgovora. Pa če brskaš, tudi marsikaj izbrskaš in lani sem izdal Doda tek št. 1, kjer so pojasnjene sorodstvene vezi štirih družin, ki izhajajo iz istega gnezda. Lani me je pogled na letnico moje rojstne hiše – 1820 – spodbudil, da bi malo raziskal in zapisal, kar še vem in kar bom morda odkril v zvezi z nastankom in življenjem na Vresjakovi domačiji na Hotavljah," pojasni svojo odločitev za izdajo tokratne publikacije Jurij Kumer. "Že ko sem pripravljal vsebino osnovne knjige, sem se večkrat vprašal, kako to, da tega, kar so mi zanimivega povedali oče, mati, sosed ..., nisem zapisal, sem pa z lahkoto pozabil. Sedaj pa nimam več koga vprašati!" pravi in doda, da ko človek s starostjo dozoreva, na marsikatero stvar iz preteklosti gleda bolj zrelo. "Spraseval sem se, kako so nastajale in se oblikovale kmetije v naših naravnih in takratnih družbenih pogojih. Kako so

naši predniki živeli, kako so sploh mogli v tistih pogojih oblikovati relativno močne kmetije in iztrgati gozdni zarasti površine zemlje, ki jim je dajala kruh, živini pa krmo. Kako in v kolikem času zgraditi kar zahtevne kmetijske objekte, kako s takratnimi pripomočki obdelati zemljo, da bo pridelek zadoščal vsaj za eno leto?" Da bi nekatere stvari, ki jih še ve o domačiji in Hotavljah ali pa so na voljo v nekaterih drugih virih, iztrgal pozabi, je sklenil, da jih zapiše in objavi.

Podatke je iskal po različnih arhivih in pri različnih avtorjih, marsikaj je našel tudi na spletu. Zgibanko je zasnoval tako, da je uvodoma prikazal poseljevanje Poljanske doline, nato naselje Hotavlje, ki je bilo nekdanj pomembno upravno središče – župa Hotavlje, ki je obsegala 24 naselij. Omeni, da je sedanja vas Hotavlje sestavljena iz nekdanj treh vasi – Preserje, Hotavlje in Verhhotaul – Slajke. Lokacija Vresjakovih objektov je bila na območju naselja Preserje, nekaj zemljišč pa je imela tudi zunaj tega naselja. Osrednji del je namenjen dvestoletnici stanovanjske hiše s hlevom.

Hiša stara dvesto let, domačija pa več kot dvakrat toliko

Na Vresjakovi domačiji je to sedaj najstarejši objekt, domačija sama pa šteje

okrog 450 let, saj se v zapisih pojavlja kot kajža okrog leta 1570. Navedeni so lastniki te enotretjinske hube. "Sedanji rod se na domačiji pojavi leta 1859, ko jo je kupil Martin Tavčar, moj pradedek, s priimkom Kumer pa se lastniki podpisujejo od leta 1888. Na koncu so prikazani in opisani še preostali objekti, ki so sedaj na kmetiji, pa tudi 'bajta za tastare', ki jo je zgradil Martin Tavčar, da se je umaknil novemu gospodarju Jakobu Kumru," pojasnjuje svoj rod Jurij Kumer.

Ob jubileju že pripravljali praznovanje

Obletnico je želel z družinami treh sinov obeležiti kar na njenem dvorišču. "Povabiti sem nameraval poleg najbližjih domačih še nekaj širšega sorodstva, pravih hišnih sosedov, starih prijateljev in kar nekaj srednješolskih sošolcev, ki so večkrat krasili dvorišče naše hiše. V kratkem programu sem nameraval prisotne na kratko seznaniti z vsebino zgibanke in jim jo podariti, sinovi in vnuki bi pripravili nekaj kulturnih vložkov, glasbeniki pa bi zaigrali kakšno vižo. Nikakor pa ne bi smela manjkati ljudska pesem Domača hiša, ki jo tako doživeto zapoje Fantje s Praprotna in ki na koncu izzveni: 'V hišici tej tekkel mi raj je mladih let, zato mi je pa dražja kot celi, celi svet,'" pojasnjuje poletne načrte. Neugodne zdravstvene razmere so preprečile izvedbo večine načrtovanega programa, kar se mu zdi zares škoda, uspelo pa mu je vsaj zloženko v šestdesetih izvodih dostaviti že skoraj vsem, ki jim jo je namenil. Pred zimo ugotavlja, da je ostala odprta še ena sorodstvena linija, rod njegove prababice Katarine Bogataj, ki je bila poročena z Martinom Tavčarjem, na Hotavlje pa je prišla od Topličarja v Kopačnici. "Če bo zima, ki je pred vrati, kaj zimi podobna, bom poskušal zbrati in obdelati še to sorodstveno vejo. Potem pa ..., kdo ve!" smelo doda in ne more dovolj poudariti, da se na domačijah, po vaseh in drugod, dogajajo zanimive stvari, ki pa, če niso nikjer zapisane, tonejo v pozabo. "Ljudje mojih let vedo povedati še marsikaj zanimivega o dogodkih, delu, ki so ga opravljali, o vaških izvirnežih in posebnostih. Nikjer zapisane pesmice citirajo na pamet. Storimo kaj, da zanimivosti ostanejo tudi zanamcem."

Jurij Kumer z zgibanko o dvestoletnici rojstne hiše. FOTO: OSEBNI ARHIV

Knjižnična vrata (trenutno) ostajajo odprta

V teh negotovih časih, ko svet obvladuje covid-19, ko so nenadne in hitre spremembe del našega vsakdana, ko nič ni samoumevno, knjiga ostaja dostopna in naša zvesta prijateljica.

Bernarda Buh

Vrata knjižnice ostajajo odprta na takšen ali drugačen način. Teden dni, od 26. do 30. oktobra, so vam bile knjige dostopne po predhodnem naročilu po telefonu, elektronski pošti ali Cobissu in ste jih lahko prevzeli na vhodu v knjižnico. Trenutno knjižnice delujejo povsem običajno, seveda ob upoštevanju vseh pravil, ki veljajo za zaprte prostore. O vsem vas tekoče obveščamo na naši spletni strani www.knjiznica-skofjaloka.si.

Nemoteno teče projekt Družinsko branje, knjige vas čakajo na policah, knjižica z

Branje je za duha to, kar je telovadba za telo. (R. Steele)

vprašnji pri izposojevalnem pultu, nagrade pa zavite v tančico skrivnosti. Izvaja se tudi projekt Knjige, ki vam ne bodo pustile spati, odrasli radi posegajo po priporočenih knjigah. Koronavirus je posegel tudi v potek razstav. Razstava Tonija Albrehta Malo mešano ostaja v gosteh v razstavnem prostoru v Krajevni knjižnici Gorenja vas še nekaj časa. Ko bodo razstavljalci, ki so na seznamu, lahko zagotovili svoja dela, bomo razstavo ponovno zamenjali. Tudi drugi dogodki so trenutno nekoliko na oddihu. Ko bodo razmere ponovno dopuščale izvajanje vseh dejavnosti, bomo vse nadoknadili. Do takrat preberite kakšno zanimivo, poučno, sproščujočo, zabavno ... knjigo. Zabavajte se ob branju

v družinskem krogu, da bodo dolgi jesenski večeri hitreje minili. Da bomo slišali še več izjav mamic: "Eden zraven mene ves vesel bere, eden se pa v sobi smeje, ko bere stripe." Knjižničarke vam bomo pri izboru vedno z veseljem pomagale. Ostane zdravi in v družbi dobrih knjig.

Druge možnosti izposoje gradiva:

DOSTAVA GRADIVA PO POŠTI: cena 2,50 EUR/do 2 kg. Naročila sprejemamo po elektronski pošti info@knjiznica-skofjaloka.si ali telefonu 04/511 25 00.

IZPOSOJA ELEKTRONSKIH KNJIG: Vabimo vas, da obiščete spletni portal Biblos (www.biblos.si) in si ogledate številne e-vire na tem portalu.

PREBIRANJE ČASNIKOV IN REVIJ v zbirki PressReader: mogoč je dostop do več kot sedem tisoč časnikov in revij.

V slovenskem jeziku so na voljo Večer, Dnevnik in Nedeljski dnevnik.

Vse, kar potrebujete, je številka članske izkaznice in geslo za mojo knjižnico. Če ga še nimate, pokličite v knjižnico.

Nekaj novih naslovov z naših knjižnih polic, ki jih priporočamo za odrasle:

1. Ardone, Viola: Otroci z vlaka
2. Backman, Frederik: Tesnoba do roba
3. Bryndza, Robert: Temni pesek
4. Chamberlain, Diane: Skrivna sestra
5. Osman, Richard: Četrtek klub za umore
6. Perry, Philippa: Knjiga, za katero si želite, da bi jo prebrali vaši starši (in za katero bodo vaši otroci veseli, da ste jo)

Za mladino:

1. Auer, Margit: Šola magičnih živali
2. Konc Lorenzutti, Nataša: Gremo mi v tri krasne
3. Nepozabne: ženske, ki so premikale meje našega sveta
4. Pilkey, Dav: zbirka Pasji mož
5. Raziskovalci: izjemne zgodbe o največjih pustolovcih sveta
6. Walliams, David: Vsi ti brezupno obupni učitelji

OTROK, BRANJE, ODRASLI

- **Nikoli ni prezgodaj!** Že od rojstva na otroka ugodno vplivajo petje, pogovor in branje.
- **Nikoli ni prepozno!** Z vsakim novim besedilom se vedno znova učimo branja.
- **Vsak čas je ravno pravi** za branje, pogovor in prijetno druženje ob branju.
- **Vzemimo si čas in berimo otroku vsak dan nekaj minut (odvisno od starosti otroka). S starejšim otrokom se pogovarjamo o knjigah!**
- **Glasno branje, pogovor z otrokom, čas, ki ga preživimo skupaj, so nena-domestljivi!**
- **Včlanimo otroka v splošno knjižnico (otroci so oproščeni članarin in vpisnin) Omejimo čas za gledanje televizije in igro na računalniku – ne prepuščajmo jim otroka!**
- **Bodimo otroku zgled – berimo tudi sami!**

Gradijo Fortunovo brv

Potem ko so v septembru podpisali pogodbo z izvajalcem in po izvedeni uvedbi v delo ta čas v Gorenji vasi izvajalec SGP Zidgrad nadaljuje gradnjo Fortunove brvi za pešce čez Soro. Pred časom so že poskrbeli za utrditev temeljnih tal desnega mostnega opornika, levi opornik pa so zgradili že ob gradnji gorenjevaške obvoznice, so pojasnili na občini. Izvedli so tudi pilotiranje temelja, ta čas pa potekajo gradbena dela za ureditev zadnjega mostnega opornika, sledi gradnja sider z ležišči in urejanje okolice. "Celotna jeklena konstrukcija brvi je trenutno v izdelavi pri podizvajalcu Petrič iz Ajdovščine in bo gotova v mesecu dni, ko je predvidena montaža na lokaciji," so še razložili na občini in dodali, da bodo dela vredna 131 tisoč evrov. Po pogodbi bi morali gradnjo končati v začetku prihodnjega leta.

Povabilo za vključitev novih izdelkov

Razvojna agencija Sora je objavila javno povabilo za vključitev novih izdelkov v blagovno znamko. Babica in Dedek, naravni izdelki iz škofjeloških hribov. Vključijo se lahko registrirani nosilci dejavnosti in osebnega dopolnilnega dela na Škofjeloškem, ki uporabljajo tradicionalne ali ekološke postopke pridelave oziroma predelave, v pretežni meri lokalne surovine, njihovi izdelki pa na senzoričnih ocenjevanjih dosegajo priznanja za kakovost. Blagovna znamka pri potrošnikih predstavlja znak kakovosti in lokalnega izvora, ponudniki pa si z njo lahko zagotovijo dodatno prepoznavnost ter podporo pri promociji in trženju. Več na spletni strani Razvojne agencije Sora, FB-profilu, na e-naslovu miklavcic@ra-sora.si in telefonski številki 04/ 50 60 225. Kristina Miklavčič, Razvojna agencija Sora

Najbolj ponosen na mentrgo

Na domačiji Presercovih na Hotavljah, kjer je odraščal Anton Kosmač, še danes hranijo stare kose izrezljanega pohištva, izdelanega v staronemškem stilu. Ti so Antona pritegnili že v otroštvu, prav tako področje restavriranja.

Lidija Razložnik

"Vedno me je zanimalo, kako so mojstri včasih izdelali različne detajle, ki jih danes z veseljem vnašam v sodobno stilno in klasično pohištvo," pojasnjuje Anton Kosmač in doda, da je prav otroško zanimanje botrovalo odločitvi za poklic lesarskega tehnika na Srednji lesarski šoli Škofja Loka. Po uspešno zaključenem šolanju se je zaposlil v Jelovici, kjer se je v 17 letih naučil izdelovati okna in vrata ter delati z različnimi stroji. Nato je za nekaj let poklic mizarja zamenjal

V svoji delavnici na Hotavljah mizarji že od srednje šole dalje. Veliko časa je namenil restavriranju in se tako naučil starih tehnik mizarstva, ki so jih poznali že naši dedki. Zelo rad izdeluje unikatne izdelke in redkokdaj naredi dva enaka kosa.

za poklic profesionalnega športnika: "Po olimpijskih igrah v Riu sem se povsem posvetil mizarstvu, izdelovanju visokokakovostnega pohištva iz masivnega lesa, izdelavi replik starega pohištva in restavriranju."

V svoji delavnici na Hotavljah mizarji že od srednje šole dalje. Veliko časa je namenil restavriranju in se tako naučil starih tehnik mizarstva, ki so jih poznali že naši dedki. Zelo rad izdeluje unikatne izdelke in redkokdaj naredi dva enaka kosa. "Vsaki stranki se posvetim, preučim prostor, kjer bo izdelek postavljen, jo poslušam in upoštevam njene želje ..." Stranke mu pri oblikovanju pogosto pustijo proste roke. "Najlepše je, ko stranka reče: Pričakovali smo, da bo dobro, ampak to je še boljše, kot smo mislili, da bo!"

Na vprašanje o zahtevnosti strank oziroma naročnikov odgovori, da bi nekateri radi nadomestili stare kose pohištva, saj jim kulturna dediščina veliko pomeni. Takšnih je po njegovem mnenju v Poljanski dolini veliko. Drugi bi imeli samo kos, ki je lep, uporaben in trajen. "Vedno več je okoljsko ozaveščenih strank, ki bi imele sodobno stilno in klasično pohi-

Anton Kosmač ob mentrgi, ki zdaj krasi vežo Posavceve domačije v Gorenji vasi.

FOTO: OSEBNI ARHIV

štvo iz masivnega lesa, saj je trajno in neuničljivo. Vsem je skupno, da v svojem domu ne želijo umetnih materialov." V zbirki unikatnega pohištva je že več kot sto kosov. V vsak kos je vloženi veliko znanja, truda in časa. Izdelava masivnega pohištva terja veliko več znanja in dela kot pohištvo iz umetnih materialov.

pove Kosmač, ki je sprva izdeloval izdelke zgolj za naročnike iz lokalnega okolja, zdaj pa sprejema naročila z vseh koncev Slovenije.

V oktobru si je bilo možno del njegovih izdelkov ogledati v Rokodelskem centru DUO v Škofji Loki. To je bila njegova prva samostojna razstava, na kateri je

Če ste razstavo v Škofji Loki zamudili, si lahko unikatne izdelke Antona Kosmača ogledate na spletni strani www.masivno.si ali pa na Facebooku na strani Unikatno mizarstvo Anton Kosmač.

Pri izdelavi uporablja mizarske stroje. Za izdelavo prefinjenih detajlov v roke vzame klasično ročno orodje, kot so denimo mizarsko in rezbarsko dleto, fina žagica in razni obliči. "Najbolj ponosen sem na mentrgo iz javorjevega lesa, ki sem jo izdelal skoraj povsem ročno in že nekaj let krasi vežo Posavceve domačije v Gorenji vasi." Restavrira po postopkih in z materiali, ki so jih uporabljali že v času nastanka kosa in jih danes poznajo le redki mojstri. "Velik izziv mi predstavlja izdelati dobro repliko starega kosa pohištva in moderen kos, ki je lep na pogled ter je hkrati kakovosten in uporaben,"

predstavil omaro iz smrekovega lesa v staronemškem stilu, mentrgo s klopjo iz javorjevega lesa, zibelko iz češnjevega lesa, rezbarjeno skrinjo iz hruskovega lesa in nekaj sodobnega stilnega pohištva, kot so hrastova pisalna miza in klubska mizica, orehova in cemprinova nočna omarica ter vzglavnik iz cemprinovih oblancev. Kot še pove, je vesel, da je njegov konjiček postal tudi njegov poklic. Nato odhiti v svojo delavnico, kjer trenutno izdeluje posteljo iz cemprina – švicarskega bora ali limbe. Les ima prijeten vonj in zaradi vsebnosti eteričnih olj se na takšni postelji menda bolje spi.

Okrnjeno delovanje društva

Delovanje Turističnega društva Stari vrh je bilo letos zaradi znane grožnje novega virusa, ki povzroča bolezen covid-19, močno okrnjeno.

Hermína Jelovčan

Od načrtovanih sedmih pohodov sta dva odpadla zaradi ukrepov, ki jih je predpisal Nacionalni inštitut za javno zdravje. Tudi preostalih pet pohodov je potekalo v senci tihe grožnje epidemije in seveda po vseh navodilih in priporočilih. Še najbolj okrnjeno je bilo samo praznovanje 49. Dneva oglarjev, ko je zabavni in etnološki del odpadel. Izveden je bil le pohod Med gorami, ki vsako leto poteka v sklopu Dneva oglarjev in svečan prižig oglarske kope. Janez Šturm, vodja in organizator pohodov, je povedal: "Glede na znano situacijo smo veseli, da smo lahko izpeljali vsaj pet od načrtovanih sedmih pohodov, čeprav nam niti na enem vreme ni bilo naklonjeno. Dežniki so bili že kar obvezna oprema v naših nahrbtnikih. Najvztrajnejši pohodniki pa smo se zbrali in vsaj delno prehodili načrtovane poti pod Starim vrhom. V povprečju nas je bilo na vsakem pohodu okoli dvajset in tudi glede na vso situacijo v zvezi s covidom-19 smo zadovoljni." Odpadel je spomladanski Pohod s pesmijo in zadnji, zaključni pohod Po Valentinovi poti, s katerim vsako leto zaključijo pohodno se-

Fotografija s prvega letošnjega pohoda, ki ga še ni zaznamovala epidemija covid-19

zono in na koncu razdelijo nagrade. Zato Šturm za prihodnje leto pripravlja tudi kakšno presenečenje več. "Letos nagrad na zadnjem pohodu nismo mogli podeliti. V prihodnjem letu Turistično društvo obeležuje petdesetletnico praznovanja Dneva oglarjev – in to bomo obeležili tudi pohodniki. Pripravljamo nekaj pohodnih novosti. Že letos smo na novo označili in s klopami opremili obstoječe tematske poti, po katerih se lahko podate tudi sami," še povabi Šturm. Za prihodnje leto že pripravljajo nov koledar pohodov, ki ga bo moč dobiti v gostilni Blegoš v Javorjah in na drugih turističnih točkah v Poljanski dolini. Seveda pa bo koledar

objavljen tudi na njihovi spletni strani in profilu na Facebooku.

Turistično društvo Stari vrh se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri izpeljavi vseh pohodov, seveda pa najbolj pohodnikom, ki so kljub vremenskim in epidemiološkim oviram zgledno prihajali na pohode in ob prijetnem druženju obiskali kmetije, turistične točke ter naravne in kulturne znamenitosti v našem pogorju. Vse pa že sedaj vabijo na prvi pohod v prihodnjem letu, ki bo predvidoma zadnji soboto v februarju. Obenem pa želijo vsem čim lepše preživete praznike, ki so pred vrati, ter da bi zdravi in polni elana zakorakali v leto 2021.

Znani rezultati senzoričnega ocenjevanja

Konec septembra so na Razvojni agenciji Sora v ocenjevanje senzoričnih lastnosti na Biotehniškem centru Naklo posredovali 13 izdelkov iz skupin piškoti in jogurti.

Kristina Miklavčič,
Razvojna agencija Sora

Veseli so rezultatov, saj so bili vsi izdelki nagrajeni s priznanji, kar dokazuje visoko kakovost, ki je ključna značilnost izdelkov blagovne znamke Babica in Dedek. Šest izdelkov (domači masleni piškoti, alenkini orehi, medenjaki, orehi, orehovi

rogljički in domači prijatelj) je prejelo zlato priznanje, pet izdelkov (smetanove palčke, berlinške rezine, rozinovi kruhki, breskve ter huzarski hlebčki) srebrno, navadni grški jogurt in grški jogurt z okusom borovnice pa sta dosegla potrebno število točk za prejem bronastega priznanja. Prejemniki priznanj iz občine Gorenja vas - Poljane so Petra Potočnik s

Hotavelj, Anica Gartnar s Srednjega Brda, Majda Hladnik iz Kladij, Matej Ržek z Gorenjega Brda, Majda Možina iz Dolenčic in Stanka Homec iz Studora.

O rezultatih senzoričnega ocenjevanja alkoholnih pijač, sadnih in zelenjavnih izdelkov na Biotehniški fakulteti vas obvestimo v naslednji številki Podblegaških novic.

Zelišča – od korenine do cveta

Že februarja, ko smo bili še krepko v koledarski zimi, se je skupina petnajstih tečajnikov prvič zbrala na izobraževanju o zdravilnih zeliščih, ki ga je organizirala Ljudska univerza iz Škofje Loke. Družilo nas je zanimanje o rastlinah in njihovi uporabi v vsakdanjem življenju. Skozi dvanajst srečanj sta nas vodila mentorja Vanja Frlic Šturm in Franc Miklavčič.

Agata Bradeško

Ko se je pomlad ravno dobro prebudila, smo morali svoja torkova popoldanska druženja prekiniti zaradi nadloge, ki je močno spremenila način našega vsakdanjika – novega koronavirusa. Po programu bi se naše petdesetno društvo moralo končati v juniju. Vsem znani rek pravi, da je vsaka stvar za nekaj dobra. To se je izkazalo tudi tokrat. Naša srečavanja so se namreč podaljšala v jesen. To pa nam je omogočilo spoznavanje rastlin skozi celotno vegetacijsko obdobje. V spomladanskem času smo prepoznavali rastline, znane po uporabi listov in cvetov, v jesenskem obdobju pa smo spoznavali in nabirali tudi njihove plodove. Ker se tudi zdravilne rastline v jeseni pripravljajo na zimski počitek in zato svoje hranilne snovi koncentrirajo v svojih čebulicah ali koreninah, smo v oktobru imeli priložnost spoznavati tudi uporabo rastlinskih podzemnih delov. Franc Miklavčič, ki je po poklicu gozdar, je z nami delil svoje obširno znanje o uporabi samoniklih rastlin iz naše okolice. Vanja Frlic Šturm nam je kot predstavnica mlajše generacije znala poka-

Udeleženci tečaja pred zeliščnim vrtom mentorice Vanje Frlic Šturm

zati različne poti do uporabnega znanja o rastlinah, obenem pa nas je na svojih delavnicah naučila izdelave domačih kozmetičnih pripravkov iz kakovostnih naravnih maščob in zdravilnih rastlin. Ker je bil eden izmed udeležencev tudi čebelar, je znanje o medu in pripravkih iz njega podelil z ostalimi udeleženci. Ali ste že slišali za smovnak? Udeleženci tega izobraževanja smo se seznanili z njegovo pripravo, obenem pa izvedeli, da so pred odkritjem antibiotikov ta zdravilni pripravek iz smole uporabljali za lajšanje številnih zdravstvenih težav ljudi in domačih živali. Škoda bi bilo, če v naši dolini ne bi ohranili znanj naših prednikov. Večina udeležencev se ljubiteljsko ukvarja s spoznavanjem in uporabo zdravilnih rastlin. Zato je bilo zanimivo in koristno slišati tudi mnenja ter ideje udeležencev usposabljanja. Naše zadnje srečanje pa je bilo obenem tudi pravi kulinarčni užitek. Oba naša mentorja, pa tudi najbolj "pridni" tečajniki so pokazali, na kakšne načine je mogoče vključiti rastline, nabrane v naši okolici, v različne prehranske izdelke.

Tako smo poleg različnih zeliščnih pijač okusili tudi kruh z leskovimi maščicami, pa kruh z mokovcem, da ne govorim o okusnih namazih ...

Mogoče se bo v naslednjih mesecih v Domačem kotičku naših trgovin pojavil tudi kakšen nov izdelek, za katerega se je pojavila ideja na tem zanimivem izobraževanju. Ker je naše izobraževanje v precejšnji meri potekalo na terenu, smo skupaj z rastlinami spoznali tudi kar nekaj lepih krajev pod Blegošem.

i

Zahvala

Dne 15. oktobra ob 21.30 nam je zagorelo v kurilnici. Beseda hvala je premalo, da se zahvalimo PGD Gorenja vas in PGD Poljane, nujni medicinski pomoči, sosedom, sorodnikom in prijateljem pri odpravi posledic požara in obnovi po njem. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam nesebično priskočili na pomoč. Družina Lesjak iz Srednje vasi

Milo, izdelano na izobraževanju

Zmanjšujejo količino odpadkov

Projekt krožnega gospodarstva Lesni feniks, v sklopu katerega bo nastala urbana oprema iz odsluženega lesa, prebivalce Škofjeloškega tudi ozavešča o okoljskih temah. V okviru projekta se je v novembru zvrstilo več različnih predavanj o okolju in projekcij dokumentarnih izobraževalnih filmov, ki so doživeli zelo dober odziv.

Barbara Zorko, Ekologi brez meja

V zadnjih tednih je Razvojna agencija Sora v sodelovanju z društvom Ekologi brez meja in drugimi partnerji projekta organizirala spletna predavanja. Ali se teme okolja tičejo vseh nas?, Prazen koš, polna denarnica, Plastika naša vsakdanja, Tekstil: hitra moda in okolje, Zavržena hrana: volk sit, koza cela ter Kako naprej do manj odpadkov? Ekologi brez meja so udeležencem osvetlili različne okoljske problematike in ponudili konkretne nasvete za zmanjšanje količine odpadkov – nekatere izmed njih predstavljamo v nadaljevanju.

Plastika naša vsakdanja

Verjetno ena izmed najbolj izpostavljenih okoljskih težav zadnjega časa je plastika. Plastika onesnažuje v vseh fazah življenjskega cikla. Našli smo jo na najvišjih vrhovih, v zraku, rudnikih in najglobljih morskih jarkih, v EU pa vsako leto samo v morjih pristane med 150 in 500 tisoč ton plastičnih odpadkov. Plastika se nikoli prav zares ne razgradi, ampak razpada na mikroplastiko.

Kot potrošniki lahko za zmanjšanje svojega "plastičnega odtisa" nakupujemo brez embalaže, uporabljamo lastno embalažo za nakup kruha, delikatesnih izdelkov ter sadja in zelenjave, pijačo pa kupimo v povratni embalaži. Na sple-

tni strani manjjevec.si lahko preverite seznam trgovin, kjer lahko vsaj določene izdelke kupite brez embalaže. Bodimo vztrajni pri zavračanju plastičnih izdelkov za enkratno uporabo ter uporabi izdelkov za ponovno uporabo.

Hitra moda in okolje

Vsi poznamo reklo, da obleka naredi človeka. Na predavanju Ekologov brez meja smo izvedeli, da je tekstilna industrija druga največja onesnaževalka okolja. Letno na svetu nastane kar 92 milijonov ton tekstilnih odpadkov, ki so svojevrstni problem predvsem zato, ker jih zelo malo recikliramo (ocenjeno le en odstotek). Večina materiala je namreč iz različnih mešanic, zaradi česar jih je zelo težko ločiti in predelati.

Kaj lahko za reševanje tega problema naredimo potrošniki? Kupujmo manj, pa tisto kakovostno. V trgovinah z rabljenimi oblačili ali v izmenjevalnicah oblačil lahko večkrat najdemo prave unikatne zaklade. Oblačila za posebne priložnosti si raje izposodimo, večkrat pa običimo tudi krojače in šivilje, ki znajo marsikateri kos popraviti in mu podaljšati življenjsko dobo.

Volk sit in koza cela

Letno zavržemo tretjino vse hrane, ki jo proizvedemo. Zaradi zavržene hrane nastane letno 22 milijonov ton toplogre-

dnih plinov, če pa bi bila zavržena hrana država, bi bila tretja največja proizvajalka toplogrednih plinov za Kitajsko in ZDA. Ko zavržemo hrano, zavržemo tudi vso vodo, potrebno za proizvodnjo.

Za zmanjšanje količine zavržene hrane je bistvenega pomena, da svoje obroke načrtujemo in skladno s tem pripravimo nakupovalne seznane. Pri tem upoštevajmo vsa živila, ki jih že imamo doma in jih še moramo uporabiti. Nikakor ne nakupujmo lačni, saj bomo tako veliko verjetneje kupili več stvari, kot jih bomo porabili. Pomembno je, da živila pravilno shranjujemo. Poznate razliko v datumih "porabiti do" in "uporabno najmanj do"?

Lesni feniks je vdahnil novo življenje odsluženemu lesu

Projekt ponovne uporabe lesa Lesni feniks, ki je povezal različne partnerje: Šolski center Škofja Loka, podjetje M Sora, Občino Žiri, Razvojno agencijo Sora in Zadrugo Lokatur, se počasi zaključuje. Žiri bodo kmalu krasile klopi, ki so jih po idejah dijakov Šolskega centra Škofja Loka naredili v podjetju M Sora. Novosti in aktivnosti o Lesnem feniksu lahko spremljate na spletni strani in Facebooku. Projekt Lesni feniks sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020.

Otroci sami prepleskali stene

V času gradnje prizidka Vrtca Agata v Poljanah je bila v spodnji garderobi postavljena začasna montažna stena. Ta je bila samo grobo obdelana, zato se nam je zdelo, da deluje preveč hladno za prostore vrtca. Utrnila se nam je ideja, da z otroki izvedemo tedenski projekt Od priprave do izvedbe, pri katerem bi sodelovali otroci prve, druge, tretje in šeste skupine.

Mateja Matjašec

Starše smo na uvodnem roditeljskem sestanku seznanili z našim projektom. Prosili smo jih, da v delovnem tednu otroci v vrtec prinesejo delovna oblačila in pleskarske pripomočke. Otroci so utrjevali spretnosti samostojnega preoblačenja, spoznavali različne rekvizite in pripomočke za opravljanje poklica slikopleskar ter sodelovali pri pripravi in izvedbi dela v pravem tiskem duhu.

Prvi dan smo si z otroki ogledali pleskarske pripomočke, jih poimenovali in demonstrirali njihovo uporabo. Medtem sta nam hišnika Filip in Dušan že ustrezno pripravila prostor in dve vedri bele barve. Ne da bi otroke usmerjale, so se ti takoj, ko so dobili v roke svoje čopiče ali valjčke, lotili pleskanja sten. Otrokom smo pri pleskanju pustile prosto pot, vključile smo se le proti koncu z usmeritvijo, da so pobarvali čim večji del sten. Drugi dan sta hišnika dokončala svoj del in na belo pobarvala tudi otrokom nedostopna mesta. Da smo nadaljevali v stilu pleskarstva, smo z otroki na velike bele liste slikali z reliefnimi valjčki.

Otroci so sami prepleskali stene. FOTO: ARHIV VRTCA

Z izdelki smo okrasili igralnice in iz njih izrezali oblake za dekoracijo predelnih sten. Tretji dan sta na vrsto za ustvarjanje prišli tudi prva in druga skupina, kamor so vključeni najmlajši otroci, ki so septembra prvič prestopili vrtčevska vrata. Različne motive so ustvarjali z odtiskovanjem dlani, v tretji skupini pa smo pleskali in slikali z različnimi valjčki in čopiči. Četrty dan so se ustvarjanju priključili tudi otroci iz šeste skupine, ki so z odtisi dlani ustvarili mavrico prijateljstva. Popestrili smo jo z oblaki, ki so nastali pri slikanju s čopiči in valjčki na veliko belo podlago. Zadnji dan so starejši otroci odstranili zaščitno pleskarsko lepilo, pod katerim so se prikazali čudoviti vzorci. Odprtje nove garderobe smo ovekovečili s fotografiranjem posamezne skupine pred svojim delom predelne stene, saj drugačnega odprtja zaradi trenutnih ukrepov nismo mogli pripraviti. Kljub vsemu smo se pri ustvarjanju imeli zelo lepo, v prenovljeno garderobo pa je prav veselje vstopiti, pa četudi le za kratek čas.

Poslovna darila s Škofjeloškega

Kljub temu da se blagovna znamka Babica in Dedek, naravni izdelki iz škofjeloških hribov, predstavlja v novi podobi in z novo ponudbo izdelkov, že dvajset let ohranja enako poslanstvo.

Kristina Miklavčič,
Razvojna agencija Sora

Njeno poslanstvo je povezati ponudnike najrazličnejših prehrabnih izdelkov, naravne kozmetike, izdelkov iz zelišč ter izdelkov domače in umetnostne obrti, ki nastajajo znotraj dopolnilnih dejavnosti, osebnega dopolnilnega dela in drugih pravnih oblik na Škofjeloškem, ter poudariti tradicionalen način izdelave s pridihom domačnosti. Ključna posebnost blagovne znamke pa je uporaba v večji meri kvalitetnih lokalnih surovin v postopkih predelave ter dokazana visoka kakovost izdelkov.

Nova ponudba izdelkov kot turističnih spominkov se predstavlja v nekaterih gostilnah na širšem Škofjeloškem, je

pa izbrana ponudba primerna tudi za poslovna darila. V novi podobi so na voljo darilni paketi, katerih sestavo sicer lahko prilagajajo vašim željam, poimenovali pa so jih:

- Ko sadje in plodovi Škofjeloškega dobijo novo podobo (marmelada + sok ali sirup in/ali alkoholna pijača)
- Ko zadišijo zelišča (čaj + zeliščna sol)
- Ko je naravna nega kože najboljša izbira (krema + milo)
- Ko si privoščimo sladek odmor (čaj + piškoti + regratova grenčica ali smrekov žele)
- Ko je lakota pač prevelika (suha klobasa + sir)
- Ko je kuhanje užitek (zdrob ali rižek ali kaša + testenine + sušena zelenjava v soli ali sveža zelenjava v soli ali zelišč-

na sol ali hladno stiskano sončnično olje)

- Ko rokodelstvo piše nove zgodbe (izdelek iz volne + čipka)

Poleg omenjenih darilnih paketov v ponudbi poslovnih daril lahko izbirate med že znano ponudbo, in sicer različnimi vrstami piškotov, potic, sadnim kruhom in rezanci, žganji in likerji različnih okusov, marmeladami, suhim sadjem, medom, domačim poltrdim sirom, zeliščnim mošnjičkom, čajem in zeliščnimi mili ter različnimi izdelki domače in umetnostne obrti. Vsi ti izdelki so na voljo v darilnih embalažah znamke. Za več informacij glede naročanja poslovnih daril in o darilnih paketih smo vam na voljo na Razvojni agenciji Sora, Škofja Loka, e-naslovu: kristina.miklavcic@ra-sora.si in tel. št. 04/50 60 225.

Podpora domačega občinstva jim veliko pomeni

Ansambel Raubarji v sestavi Miha Križnar (glavni pevec in kitarist), Blaž Jenkole (harmonika, klaviature, vokal) ter brata Miha (bobni, vokal) in Andrej Gabršek (kontrabas, baskitara, vokal) deluje že vse od leta 2014. Kljub trenutni situaciji fantje ne počivajo, saj že pripravljajo material za drugo zgoščenko.

Lidija Razložnik

Pred dvema letoma je izšla prva zgoščenka z desetimi skladbami, ki so jo poimenovali po ansamblu. Za to priložnost so pripravili koncert v Športni dvorani Poljane. Besedila jim spišejo uveljavljeni tekstopisci kot sta David Mohorič in Igor Pirkovič. Pod eno se je podpisal zdaj že nekdanji Čuk Marko Vozelj. "David Mohorič je širši javnosti že dobro znan po svojih hudomušnih narečnih tekstih. Ko smo pripravljali prvo skladbo, smo ga prosili, če nam napiše tekst na temo prijateljskega druženja, in tako je nastala pesem Ke se prjatlji ukop naberema. Sodelujemo vse od takrat naprej," pojasni vodja ansambla Miha Križnar in nadaljuje: "Igor Pirkovič je na slovenski narodno-zabavni in zabavni sceni že uveljavljen tekstopisec. Ko si zaželimo ljubezenskega besedila, se obrnemo nanj." Da mu poljansko narečje ni tuje, dokazuje skladba Raubar njenga srca, ki jo je spisal leta 2013. Melodijo besedilom doda Blaž Jenkole, ki pravi, da melodija "pride sama od sebe", če je besedilo dobro. Zase pravijo, da so po sestavi podobni drugim slovenskim ansamblom. "Razlikujemo se po zvenu naših glasov. Vsi smo po barvi glasu bariton, kar pomeni, da je tudi sam zven petja malo nižji in ne tako svetel." Repertoar Ravbarjev je zelo raznolik: od Avsenika, Slaka, do rokovskih pesmi skupin nekdanje Jugoslavije, slovenskih in tujih zimzelenih ter tudi kakšna operna arija za intermezzo.

Raubarji ne počivajo, pripravljajo že material za drugo zgoščenko. FOTO: ARHIV ANSAMBLA RAUBARJI

Raubarjev ni moč slišati samo na veselicah, temveč se z veseljem udeležijo različnih tekmovanj in festivalov. Pred leti so trikrat sodelovali na Večeru slovenskih viž v narečju v Škofji Loki in dvakrat navdušili občinstvo. "Vsaka nagrada oziroma priznanje stroke name veliko pomeni. Smo pa muzikantje kot ambasadorji dobre volje najbolj veseli potrditve in podpore občinstva – zato sta se nam zmagi pred domačim občinstvom najbolj vtisnili v spomin," iskreno pove Križnar. Preteklo leto so se udeležili festivala Slovenska polka in valček in med izvajalci valčkov zasedli peto mesto. Na letošnjem izboru, ki je potekal v okviru oddaje Slovenski pozdrav, so se s polko Tako posebna uvrstili v finale. "Kako in kdaj se bo zaključil letošnji festival, je glede na trenutno situacijo še nejasno. Govorice krožijo, da se bo tekmovanje izvedlo prihodnje leto," pojasni. Poudari, da so se na tekmovanje dobro pripravili, skladbo so dodelani in rezultat je bil zaslužen. "Raubarji se trudimo delati kakovostno glasbo, ki je nova in moderna. Hkrati se skušamo držati osnovnih zakonitosti in pravil narodno-zabavne glasbe – kar pa je velikokrat svojevrsten izziv!" smeje povedo.

i

Jerbas domačih predstavljen na prihodnje leto

Kot je pojasnila Saša Pivk Avsec iz Agencije media butik, ki vsako leto organizira narodno-zabavno prireditev Jerbas domačih v telovadnici osnovne šole v Poljanah, je zaradi razmer ob epidemiji koronavirusa letos ne bodo izvedli. Kot kaže, jim trinajstica ni naklonjena. Prvič se je zgodilo, da prekinjajo to tradicionalno prireditev. V upanju, da se bo epidemija umirila, vabijo zveste obiskovalce na Jerbas v prihodnjem letu, saj nameravajo organizacijo te prireditve nadaljevati.

50 RECEPTOV ZA OTROKE

Pred vami je kuharska knjižica, ki bo vaši domišljiji dala prosto pot! Sirove poslastice v obliki sonca, šopki rož iz surove zelenjave, vulkanski krompirji in čokoladne torte, ... Izbirate lahko med 50 recepti, ki vas bodo korak za korakom vodili do kulinarčnih poslastic.

Recepti so opremljeni z zabavnimi ilustracijami in fotografijami, ob katerih se človeku pocedijo sline! 64 strani.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

5 EUR
* poštnina

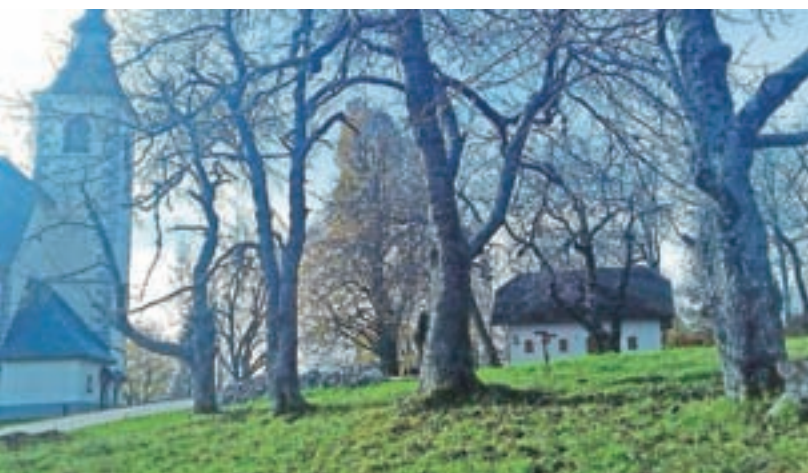
Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

Fotografije meseca

Nastja Košir nam je poslala nekaj fotografskih utrinkov z jutranjega sprehoda na Goro nad Malenskim vrhom ob sončnem vzhodu. Med štirimi poslanimi fotografijami smo za objavo izbrali dve, saj se strinjamo z njenim pripisom ob fotografijah: "Bilo je noro lepo!"

Martina Oblak pa nam je poslala fotografijo, ob kateri je pripisala: "Kot vidimo, so drevesa na Gori v Poljanski dolini že pred stotimi leti vedela, da je treba ohranjati razdaljo dveh metrov."

JASLICE
čudovito znamenje Božje ljubezni

Muzej jaslic Brezje bogati zbirka preko 450 jaslic iz 67 držav celega sveta, ki je edinstvena ne samo na območju Slovenije, ampak tudi širše.

Katalog obsega 302 strani, v njem je z barvnimi fotografijami in teksti predstavljenih 100 jaslic, ob tem je opisana zgodovina nastanka jaslic ter značilnosti različnih območij.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

14⁵⁰ EUR
* poštnina

Gorenjski Glas

STANISLAV RENCELJ
IZDELOVANJE klobas, salam in želodcev
ZALOŽBA KMEČKI GLAS

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Cena knjige je

12 EUR
* poštnina

Gorenjski Glas

Ostanimo doma in preprečimo širjenje virusa

Dragi naročniki in bralci Gorenjskega glasa,

razmere zaradi novega koronavirusa so še resnejše kot spomladi, zato dosledno upoštevajmo predpisane ukrepe, saj le skupaj lahko preprečimo širjenje virusa in ustavimo prenos okužb. Da se bo življenje čim prej vrnilo v stare tirnice, zdaj malo potrpite in ostanimo doma, ne družimo se z ljudmi zunaj svojega gospodinjstva, naj te stike nadomesti pogovor po telefonu ali računalniku. Na sprehod se odpravimo v naravo; ko gremo ven, si nadenimo zaščitno masko, med obiskom trgovin upoštevajmo varnostno razdaljo do ljudi, nato pa si razkužimo oziroma temeljito umijmo roke.

Gorenjski glas vas kljub epidemiji še naprej obiskuje vsak torek in petek, le jutranja dostava je začasno ukinjena. In ne skrbite, virusa z Gorenjskega glasa ne morete dobiti, saj v tiskarni ves proces poteka strojno. Če vas je strah okužbe prek pismonoše, vam svetujemo, da pri listanju ne poslinete prsta, po branju pa si umijte roke.

Če tudi vi želite imeti ob sebi dobrega in zvestega prijatelja, ki vas bo obiskoval dvakrat tedensko, se naročite na Gorenjski glas tako, da pokličete 04/201-42-41 vsak delavnik od 8. do 15. ure ali pišete na: narocnine@g-glas.si. Naročnina prinaša popust do 25 odstotkov!

avto eržen

Z vami že 30 let

pooblaščen serviser

za traktorje in priključke
New Holland, Lindner ter Sip

www.avtoerzen.si | 041 721 706

26
let tradicije

26
let tradicije

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

IZPOSOJA NEGOVALNE POSTELJE

Možnost izposoje
preko naročilnic ZZS
ali samoplačniško.
Za več informacij
pokličite v podjetje.

ZZS šifre:

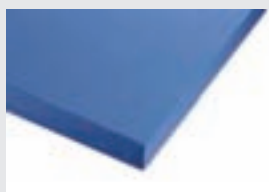
- Postelja: 519
- Posteljni trapez: 555

- Varovalne ograjice za obe strani: 528
- Mizica: 522
- Blazina za posteljo: 801

POSTELJNA MIZICA

BLAZINA ZA POSTELJO

ANTIDEKUBITUSNA BLAZINA ZA POSTELJO

OSTALI PRIPOMOČKI NA IZPOSOJO

HODULJA

ZZS šifra: 512

HODULJA S KOLESI

ZZS šifra: 513

SOBNO DVIGALO

ZZS šifra: 524

DVIGALO ZA KOPALNICO

ZZS šifra: 701

STANDARDNI VOZIČEK

ZZS šifra: 504

Nahajamo se na lokaciji:

Dolenjska cesta 242b, Ljubljana Rudnik

Za vse informacije smo na voljo:

01/42 72 941

info@bauerfeind.si

www.bauerfeind.si

www.facebook.com/bauerfeindslovenija/

Vse slike so simbolične.

BAUERFEIND.SI

JE ČAS ZA SERVIS?

Iščete kakovostne storitve za vaše vozilo?

Na voljo smo za:

- kleparsko-ličarska popravila
- čiščenje in polnjenje klime
- premontažo in hrambo pnevmatik
- servis vozil vseh znamk (ob servisu vam BREZPLAČNO očistimo še zunanost vozila)

NAROČITE SE
04 502 40 00
info.skl@avtotehna-vis.si

NOVO!

Nakup pnevmatik in plačilo storitev NA OBROKE!
Pokličite za več informacij!

OB NAKUPU NOVEGA OPLA PODARIMO:

Predstavitev vozila
in nakup na daljavo

KOMPLET ZIMSKIH GUM + LETNO VINJETO*

avtotehna | VIS

Avtotehna VIS Škofja loka
Grenc 37
4220 Škofja Loka

04 502 40 00
info.skl@avtotehna-vis.si
www.opel.avtotehna-vis.si

KUPON

Premontaža in centriranje
pnevmatik le za

avtotehna | VIS
25 €

S predložitvijo tega kupona do 31.12.2020 v Avtotehni VIS Škofja Loka za vas opravimo premontažo in centriranje pnevmatik vašega osebnega vozila za ceno 25 €. Obvezna je predhodna rezervacija termina za storitev.

*Akcija velja za določene modele Opel z zalogo. Več informacij je na voljo pri prodajnih svetovalcih. Povprečna poraba goriva (kombinirano): 3,4 – 5,1 l/100 km. Emisije CO₂ (kombinirano): 90 – 116 g/km. Uradna vrednost emisijske stopnje: EURO 6d-TEMP. Specifične emisije NO_x: 0,0162 – 0,0352 g/km. Vrednost specifične emisije trdnih delcev pri dizelskih motorjih: 0,00017 – 0,00052 g/km. Število delcev pri dizelskih motorjih: 0,05E11 – 1,05E11 /km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal iz prometa prispevajo k poslabšanju zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolične.